

Úřad práce v Ústí nad Labem

pověřený koordinací státní politiky zaměstnanosti v Ústeckém kraji

Dvořákova ul. č.p. 18, 400 21 Ústí nad Labem

e-mail: ustinlabem@ul.mpsv.cz

http://portal.mpsv.cz/sz/local/ul_info

**ANALÝZA STAVU A VÝVOJE
TRHU PRÁCE
V
ÚSTECKÉM KRAJI
za rok 2009**

Předkládá: **Ing. Jan Böh**m, ředitel Úřadu práce v Ústí nad Labem

Ústí nad Labem, březen 2010

Osnova:

I.	CELKOVÁ CHARAKTERISTIKA KRAJE	<i>str. 3</i>
	I.1 Úvod - specifikace kraje, základní informace + mapka	<i>str. 3</i>
	I.2 Ekonomická, sociální a demografická situace	<i>str. 5</i>
	I.3 Silné stránky kraje	<i>str. 6</i>
	I.4 Slabé stránky kraje	<i>str. 7</i>
II.	ZAMĚSTNANOST	<i>str. 8</i>
	II.1 Celková zaměstnanost	<i>str. 8</i>
	II.2 Volná pracovní místa	<i>str. 9</i>
	II.3 EURES – Evropské služby zaměstnanosti	<i>str. 11</i>
III.	NEZAMĚSTNANOST	<i>str. 14</i>
	III.1 Vývoj nezaměstnanosti	<i>str. 14</i>
	III.2 Tok nezaměstnanosti	<i>str. 14</i>
	III.3 Struktura uchazečů o zam. (vzdělání, věk, délka evidence, KZAM)	<i>str. 15</i>
	III.4 Absolventi škola a mladiství	<i>str. 19</i>
	III.5 Osoby se ZP	<i>str. 20</i>
	III.6 Situace dalších problémových skupin na TP	<i>str. 21</i>
	III.7 Ohrožené mikroregiony v kraji	<i>str. 22</i>
	III.8 Mapa okresu – míra nezaměstnanosti k 31.12.2009	<i>str. 27</i>
IV.	CIZINCI NA TRHU PRÁCE	<i>str. 28</i>
V.	AKTIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	<i>str. 30</i>
	V.1 Vynaložené finanční prostředky na APZ	<i>str. 32</i>
	V.2 Komentář k realizaci (účinnosti) jednotlivých nástrojů APZ	<i>str. 32</i>
	V.3 Rekvalifikace	<i>str. 34</i>
	V.4 Zkušenosti s realizovanými projekty ESF	<i>str. 34</i>
	V.5 Opatření související s hospodářskou krizí	<i>str. 39</i>
VI.	PROGNÓZA VÝVOJE TRHU PRÁCE V DALŠÍM OBDOBÍ	<i>str. 42</i>
	VI.1 Předpokládaný vývoj trhu práce v okrese, včetně celorepublikových a místních faktorů, které ho ovlivňují	<i>str. 42</i>
	VI.2 Dvě varianty možného vývoje nezaměstnanosti	<i>str. 42</i>
VII.	DOPORUČENÍ	<i>str. 43</i>

I. Celková charakteristika kraje

I.1 Úvod - specifikace kraje, základní informace + mapa

Ústecký kraj se nachází při severozápadní hranici ČR, kde hraničí se SRN a to se spolkovou zemí Sasko. Na severovýchodě sousedí Ústecký kraj s Libereckým, na západě s Karlovarským a z malé části i Plzeňským a na jihovýchodě se Středočeským krajem. Poloha kraje je z dlouhodobého hlediska příznivá, nadále zůstává však tento fakt oslabován skutečností, že sousedícími oblastmi jsou bývalá NDR, kde je vysoká nezaměstnanost a ekonomicky nejslabší region Česka, kterým je Karlovarský kraj. Rozloha kraje je 5 335 km², což představuje 6,8 % rozlohy České republiky. Zemědělská půda zaujímá více než 52 % území kraje, lesy se rozkládají na 30 % území a vodní plochy na 2 % území Ústeckého kraje.

Povrch kraje je z geografického hlediska velmi rozdílný, příroda je rozmanitá a pestrá. Podél hranic s Německem je oblast uzavřena pásmem Krušných hor (nejvyšší hora Klínovec, 1244 m se nachází v kraji Karlovarském), CHKO Labské pískovce (od 1.1.2001 vytvořen Národní park České Švýcarsko navazující na Národní park Saské Švýcarsko v SRN) a CHKO Lužické hory. Na jihovýchodě kraje se rozprostírají roviny, tzv. Česká křídlová tabule, ze kterých vystupuje historicky nejznámější hora Čech, Říp a CHKO České středohoří se svým nejvyšším vrcholem Milešovkou. Největším vodním tokem na území kraje je řeka Labe, zleva se vlévá druhý největší levostranný labský přítok Ohře a řeka Bílina. Z pravé strany se do Labe vlévá na území kraje Ploučnice, posledním pravostranným přítokem na našem území je řeka Kamenice. V kraji jsou rovněž prameny minerálních a termálních vod. Největší vodní plochou na území kraje je Nechanická nádrž, vybudovaná na řece Ohři v západní části kraje.

Ústecký kraj tvoří 7 okresů¹, se kterými jsou shodné správní obvody úřadů práce. Dále 354 obcí (46 se statutem města), které jsou administrativně rozděleny do 16 obcí s rozšířenou působností - Chomutov, Louny, Most, Teplice, Ústí nad Labem, Děčín, Litoměřice, Kadaň, Podbořany, Žatec, Roudnice nad Labem, Lovosice, Bílina, Litvínov, Varnsdorf a Rumburk a 30 obcí s pověřeným obecním úřadem.

Kraj má důležitou dopravní polohu danou vazbou na Evropskou Unii. Nachází se na evropské dopravní ose vedoucí z Berlína přes Prahu na Vídeň (silniční i železniční koridor), která je podporována 14 silničními, 3 železničními a 1 říčním přechodem. V kraji je vybudovaná bohatá síť silničních a železničních (2. místo v ČR) cest, které společně s Labskou vodní cestou představují do budoucna významné faktory pro hospodářský rozvoj Ústeckého kraje (alokace kapitálu, průmyslové i obchodní aktivity). Silniční síť se v roce 2006 zlepšila zprovozněním dálnice D8 v úseku Ústí nad Labem - Drážďany. Dálnice D8, byla do této doby postavena z Prahy do Lovosic. Bohužel provoz dálnice jako celku je zkomplikován dostavbou chybějícího úseku „přes Středohoří“ a tím je zpožděno propojení severu a jihu Evropy (Berlín – Vídeň). Stavba chybějícího úseku dálnice mezi Lovosicemi a Řehlovicemi začala 6.11.2007 a jeho zprovoznění je naplánováno na prosinec 2010. Nemalé jsou lokální důsledky tohoto stavu – především negativní dopravní situace ve městě Ústí nad Labem a na komunikacích (a jejich okolí) „suplujících“ jmenovaný dálniční úsek.

Vzhledem ke koncentraci průmyslu i obyvatelstva představuje Ústecký kraj z hlediska ČR poměrně významný trh, dobře dostupný z Prahy i ze sousedního Saska. Pro podporu rozvoje a spolupráce, přesahující státní hranice, a to v oblasti územního a regionálního plánování, životního prostředí, hospodářství, infrastruktury, prevence před živelnými pohromami, haváriemi, požáry apod., vznikl 24.6.1992 Euroregion ELBE/LABE se sídlem v Ústí nad Labem. Do projektu je zapojeno 214 severočeských a 63 jihosaských obcí, má rozlohu 5 547 km² a na jeho území žije kolem 1 400 tis. obyvatel. Významnými městy na tomto území jsou Ústí nad Labem, Děčín, Teplice, Litoměřice a Drážďany, Pirna, Freital, Míšeň.

¹ Dle klasifikace NUTS4 je na přechodnou dobu ponecháno členění dle dosavadní struktury okresního území (NUTS je klasifikace struktury územních jednotek, zavedená Statistickým úřadem Evropských společenství EUROSTATEM)

Tabulka 1 - Základní informace o kraji a obyvatelstvu¹⁾

ukazatel	měrná jednotka	údaj
rozloha kraje	km ²	5 335
délka státní hranice se SRN	km	250
počet okresů	počet	7
počet obcí	počet	354
počet obyvatel	tisíc obyvatel	836
hustota obyvatel	obyv./km ²	157

¹⁾Data poskytuje Český statistický úřad – údaje z demografické statistiky jsou za uplynulý rok k dispozici vždy v květnu následujícího roku. Skutečnost z konce předchozího roku je platná po celých následujících 12 měsících.

Podstatnou charakteristikou kraje je jeho vnitřní členitost a různorodost. Ta je primárně dána přírodními podmínkami, koncentrací obyvatelstva v pánevní oblasti a podél říčních toků a historickým vývojem. V kraji tak lze vymezit čtyři oblasti, které se dosti významně od sebe liší svojí hospodářskou specializací, sídelní a sociální strukturou a mírou poškození životního prostředí:

- Pánevní oblast - typická koncentrací průmyslu s vysokou hustotou osídlení a většími městy, se specializací hospodářství na dobývání nerostů, zejména hnědého uhlí, energetiku, strojírenství a chemickou výrobu. Patří sem okresy Chomutov, Most a Teplice.
- Průmyslově-zemědělská oblast - zejména okresy Litoměřice, se zemědělskou specializací na ovocnářství, zelinářství, vinařství, chmelařství (nejvyšší podíl soukromě hospodařících rolníků v kraji) a Louny, se zaměřením na pěstování obilovin, olejnin, na produkci masa a vajec, chmelařství. V obou okresech došlo v posledních 15 letech výraznému poklesu zaměstnanosti v zemědělství (tradiční odvětví) a pracovní příležitosti poskytuje průmysl. V okrese Litoměřice je průmysl zastoupen chemickou, papírenskou, potravinářskou a automobilovou výrobou a v okrese Louny to jsou energetický, strojírenský, stavební hmoty a automobilový průmysl. V této oblasti je velký počet relativně malých obcí, s možností využití ekoturistiky.
- Krušné hory – převážná část česko-saského pohraničí, dnes velmi řídko osídlený horský pás, hustota osídlení činí v horách 20-50 obyvatel/km², tvoří významnou bariéru jak přírodní, tak sociální a kulturní, kde nejsou lokalizovány téměř žádné hospodářské aktivity. To je ještě posilováno nedostatkem turistické infrastruktury a občanské vybavenosti. Území je z velké části závislé na extenzivním zemědělství a na omezeném cestovním ruchu, ale je zde velký prostor pro jeho rozvoj. Na odstranění hranic jako překážek společného rozvoje bylo založeno od r. 1992 sdružení Euroregion Krušnohoří se sídlem v Mostě, které tvoří na české straně některé obce okresů Chomutov, Louny, Most, Teplic, Litoměřice a na německé straně okresy Annaberg, Freiberg, Střední Krušnohoří a Stollberg.
- Průmyslová oblast – jedná se o okresy Ústí nad Labem a Děčín, kde se částečně vyskytuje oblast s vysokou hustotou osídlení a kde převažuje rozmanitá průmyslová výroba (chemický, strojírenský, automobilový, textilní a potravinářský průmysl), a jiná část území, s poměrně kvalitním životním prostředím, je využívána k rekreačním účelům.

Ústecký kraj

I.2 Ekonomická, sociální a demografická situace

Tabulka 2 - Vývoj počtu trvale bydlících obyvatel¹⁾

	31.12.2007	31.12.2008
počet obyvatel celkem	831 180	835 891
z toho ženy	422 058	423 429
z toho věková kategorie: 0 - 14 let	127 148	126 837
15 – 64 let	595 938	597 980

¹⁾ Data poskytuje Český statistický úřad – údaje z demografické statistiky jsou za uplynulý rok k dispozici vždy v květnu následujícího roku. Skutečnost z konce předchozího roku je platná po celých následujících 12 měsících.

Struktura ekonomiky i hospodářský význam kraje mají hluboké historické kořeny a jsou dány značným nerostným bohatstvím. Z ložisek ve svazích Krušných hor se nejprve rýžovaly, později dobývaly hlubinnou těžbou, barevné kovy, především cín, ale i měď. Od 19. století se do popředí dostala rozsáhlá ložiska hnědého uhlí, uložená nízko pod povrchem. Hnědouhelná pánev zasahuje od Ústí nad Labem až po Kadaň. Dále mezi důležité suroviny našeho kraje patří sklářské a slévárenské písky a stavební kámen. Průmyslová činnost z minulosti měla a dosud má nepříznivý dopad na kvalitu

životního prostředí. Silně rozvinutá povrchová těžba značně poškodila přirozenou tvář krajiny, která se postupně obnovuje jen velmi nákladnou rekultivací. Dobře známy jsou i problémy s emisní situací v kraji. V posledním desetiletí došlo k výraznému zlepšení, což lze dokumentovat snižujícím se množstvím emisí, ale i přesto je kraj vnímán jako oblast s nejpoškozenějším životním prostředím.

Obyvatelstvo Ústeckého kraje je významně koncentrováno do pánevní a části průmyslové oblasti, kde je průměrná hustota přes 200 obyvatel na km² a soustřeďuje se zde více než 80 % do městských sídel. Naproti tomu v průmyslově-zemědělské oblasti s vyšším podílem menších sídel je průměrná hustota 94 obyvatel na km². V kraji žije 836 tisíc obyvatel, což představuje nárůst oproti konci roku 2007. Z celkového počtu obyvatel ČR je to asi 8 % a řadí nás na páté místo v zemi. Hustota obyvatel je vyšší než vykazuje celostátní průměr a nejhustěji je osídlená podkrušnohorská hnědouhelná pánev. Charakteristickým rysem kraje je relativně mladé obyvatelstvo. Do kraje se v roce 2008 přistěhovalo celkem 12 606 obyvatel a vystěhovalo se 9 117 obyvatel, tzn. nárůst stěhováním o 3 489 obyvatel. Ve stejném roce se v kraji narodilo 10 031 obyvatel a 8 809 obyvatel zemřelo, tzn. přirozený přírůstek 1 222 obyvatel. Celkový přírůstek v kraji tak byl 4 711 obyvatel.

Tabulka 3 - Hustota zalidnění v jednotlivých okresech¹⁾

	Rozloha (km ²)	Počet obcí	Počet obyvatel ¹	Hustota zalidnění (obyvatel/km ²)
Kraj celkem	5 335	354	835 891	157
Děčín	909	52	135 710	149
Chomutov	935	44	126 353	135
Litoměřice	1 032	105	118 243	115
Louny	1 118	70	87 197	78
Most	467	26	117 294	251
Teplice	469	34	130 070	277
Ústí nad Labem	404	23	121 024	300

¹⁾Data poskytuje Český statistický úřad – údaje z demografické statistiky jsou za uplynulý rok k dispozici vždy v květnu následujícího roku. Skutečnost z konce předchozího roku je platná po celých následujících 12 měsících.

1.3 Silné stránky kraje

- výhodná geografická poloha mezi Prahou a Saskem
- převážně průmyslová aglomerace s vybudovanou energetickou a vodohospodářskou infrastrukturou
- pozice na hlavní střeoevropské dopravní ose z Berlína přes Prahu na Vídeň (silniční i železniční koridor, Labská vodní cesta) - nadprůměrně hustá silniční (od roku 12/2006 zprovoznění dálnice D8 v úseku Ústí nad Labem – Drážďany – dosud byla postavena z Prahy do Lovosic) a železniční síť (2.místo v ČR)
- rozsáhlá nabídka volných výrobních budov a ploch
- možnosti zahraničních investic v regionu s prokázaným zvýšením produktivity
- tradice průmyslové výroby
- zásoby nerostných surovin
- jsou zde určité územní rezervy umožňující rozsáhlou výstavbu bez nároků na zábor krajiny a určité množství nevyužitých objektů (na krajské úrovni byl zpracován projekt, financovaný Evropskou unií, který se týká regenerace nevyužitých území, tzv. Brownfields – snahou Krajského úřadu je orientovat na ně zájem přicházejících investorů, před často unáhlenými investicemi do výstavby tzv. „na zelené louce“)
- propojení center uvnitř regionu
- zavedený těžební, energetický a chemický průmysl (firmy celorepublikového významu)
- relativně nízké náklady na pracovní sílu
- levné bydlení

- průchod tranzitního plynovodu a dostatečná kapacita u vysokotlakých plynovodů pro rozvoj
- dostatečná kapacita elektrické energie v rozvodných sítích pro investiční rozvoj kraje
- vysoký počet disponibilní pracovní síly
- příznivá věková struktura obyvatelstva v porovnání s ostatními kraji
- kvalitní síť středních odborných škol
- solidní kulturní (např. divadla v Ústí n.L. a Mostě) a sportovní zázemí (např. fotbal, hokej, basketbal)

I.4 Slabé stránky kraje

- vysoká míra nezaměstnanosti v okresech Most, Teplice, Ústí n. L., Děčín, Chomutov a Louny v důsledku hospodářské restrukturalizace po roce 1990
- nedostatečná integrace minoritních skupin obyvatelstva
- vysoký podíl obyvatel se základním vzděláním a bez vzdělání
- nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel kraje
- nárůst sociálně-patologických jevů
- nepříznivá image kraje z hlediska životního prostředí
- přerušené tradice života historického obyvatelstva kraje a malá přitažlivost života v tomto kraji pro stávající obyvatele, hlavně pro vysokoškolsky vzdělané
- kromě UJEP není v kraji žádná škola univerzitního typu, jsou zde pouze studijní středisko VŠFS v Mostě, fakulty jaderná a fyzikálně inženýrská a dopravní ČVUT v Děčíně
- ani UJEP nezajišťuje v mnoha oborech magisterské studium, a tak absolventi UJEP odchází „dostudovat“ do jiných měst, kde nezřídka zůstávají
- silné zaměření ekonomiky na průmyslová odvětví s velkou materiálovou náročností
- velká koncentrace ekonomických subjektů v centrech kraje, malý počet dlouhodobě prosperujících středních a malých podniků
- špatný technický stav komunikací
- nedostatečně rozvinutá informační a komunikační infrastruktura
- chybějící dostavba úseku dálnice D8 „přes Středohoří“ a tím je zpožděno propojení severu a jihu Evropy (Berlín – Vídeň), dokončení je plánováno do konce roku 2010

II. ZAMĚSTNANOST

II.1 Celková zaměstnanost

Tabulka 4 - Vývoj počtu zaměstnavatelů¹⁾

Zaměstnavatelé	stav k	
	31. 12. 2008	31. 12. 2009
zaměstnavatelé se stavem nad 25 zaměstnanců	1 884	17 024
zaměstnavatelé v drobném a středním podnikání (se stavem do 25 zaměstnanců)	15 318	
celkový počet zaměstnavatelů	17 202	17 024

¹⁾ Údaje z Okresní správy sociálního zabezpečení (OSSZ)

Od 1.1.2009 došlo ke změně evidence v zákoně o nemocenském pojištění, která ruší dělení na velké a malé organizace a tudíž lze porovnávat pouze celkový údaj o počtu zaměstnavatelů, který se snížil o 178. Pořadí okresů s největším počtem zaměstnavatelů v kraji zůstalo nezměněno, jsou to okresy Teplice (2 872), Ústí nad Labem (2 769) a Děčín (2 640). Nejméně zaměstnavatelů působí v okrese Louny (1 782). Na počtu velkých zaměstnavatelských subjektů se stále významnou měrou podílejí rozvojové a průmyslové zóny v kraji a jejich postupné využívání.

Tabulka 5 - Vývoj počtu zaměstnanců a OSVČ¹⁾

Zaměstnanci a OSVČ	stav k	
	31. 12. 2008	31. 12. 2009
zaměstnanci u firem se stavem nad 25 zaměstnanců	210 325	269 642
zaměstnanci u drobných a středních firem (se stavem do 25 zaměstnanců)	69 757	
osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)	52 047	55 453
celková zaměstnanost (zaměstnanost u firem všech velikostních kategorií + OSVČ)	332 129	325 095

¹⁾ Údaje z Okresní správy sociálního zabezpečení (OSSZ)

Koncem roku 2008 se pozitivní vývoj v zaměstnanosti, kdy došly první zprávy o ekonomických problémech v USA, zastavil. Dle očekávání došlo v roce 2009 vlivem světové ekonomické krize k poklesu celkové zaměstnanosti, a to o 7 034 pracovníků. U zaměstnavatelských subjektů činí meziroční pokles zaměstnanosti o 10 440 pracovníků. Potěšitelný je pouze další růst počtu osob samostatně výdělečně činných o 3 406, který pozitivně pomáhá snižování nezaměstnanosti.

Nejvíce pracovníků má uplatnění v soukromé sféře sekundárního sektoru v různých odvětvích zpracovatelského průmyslu, stavebnictví a v okresech Most, Teplice a Chomutov při dobývání nerostných surovin.

V meziročním srovnání vykázaly pokles zaměstnanosti 4 okresy - Chomutov (-4 000), Ústí nad Labem (-3 938), Děčín (-1 655) a Louny (-930). K nárůstu došlo v Teplicích (1 699), Litoměřicích (1 281) a Mostě (509).

Zaměstnavatelé omezili poptávku po pracovnících i v průmyslových zónách. Někteří byli nuceni přistoupit k průběžnému snižování stavů zaměstnanců nebo čelí dočasnému omezení odbytu jejich výrobků nebo omezení poptávky po jimi poskytovaných službách tím, že nepřidělují svým zaměstnancům po určité dny v týdnu práci s náhradou mzdy (částečná nezaměstnanost), neboť se jedná o překážku na straně zaměstnavatele. Zaměstnavatelé, u kterých nepůsobí odborová organizace, mají právo podat návrh, aby úřad práce rozhodl o existenci částečné nezaměstnanosti, a v důsledku toho zaměstnancům přísluší na určitou dobu náhrada mzdy ve výši 60 % průměrného výdělku. V uplynulém roce takto úřady práce v kraji rozhodly o 200 zaměstnavatelích, kdy poskytování náhrady mzdy v nižší částce náleží v důsledku částečné nezaměstnanosti 14 830 zaměstnancům. V roce 2009 došlo v kraji v

režimu hromadného propouštění k ukončování pracovních poměrů u 66 zaměstnavatelů, které postihlo 2 182 pracovníků.

V této souvislosti přistoupilo MPSV v rámci programů Evropského sociálního fondu k vyhlášení mimořádných výzev a zahájení realizace nových projektů, zaměřených na zvyšování adaptability zaměstnanců, konkurenceschopnosti podniků prostřednictvím prohlubování odborných znalostí, dovedností a kompetencí zaměstnanců a zaměstnavatelů. Výzvy se mimo jiné týkají tzv. individuálních projektů, které jsou řešeny z úrovně MPSV a z úrovně ÚP.

Všechny úřady práce v kraji realizují projekt "Vzdělávejte se!", kdy se jedná o podporu formou poskytnutí příspěvku na úhradu nákladů na odborný rozvoj zaměstnanců a náhradu mzdy, vč. soc. a zdravotního pojištění a cestovních náhrad, a to po dobu, kdy se jejich zaměstnanci účastní vzdělávání. Blíže k projektu „Vzdělávejte se!“ v Ústeckém kraji naleznete v části týkající se APZ (viz. část V.5 Opatření související s hospodářskou krizí).

II.2 Volná pracovní místa

Tabulka 6 - Počet hlášených volných míst podle požadavků na vzdělání

ISCED97	31.12.2008			31.12.2009		
	uchazeči	volná místa	uchaz./ 1 místo	uchazeči	volná místa	uchaz./ 1 místo
bez vzdělání a neúplně základní	256	46	5,6	283	24	11,8
základní vzdělání	20 138	853	23,6	24 471	317	77,2
nižší střední vzdělání	31	18	1,7	45	14	3,2
nižší střední odborné	1 341	10	134,1	2 019	1	2 019,0
střední odborné s výuč. listem	15 390	2 624	5,9	21 418	677	31,6
stř. nebo stř.odb. bez mat. i výuč. listu	290	21	13,8	373	8	46,6
ÚSV	895	36	24,9	1 153	21	54,9
ÚSO s vyučením i maturitou	1 406	62	22,7	2 155	85	25,4
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	4 943	524	9,4	6 696	337	19,9
vyšší odborné vzdělání	142	20	7,1	185	17	10,9
bakalářské vzdělání	193	7	27,6	278	10	27,8
vysokoškolské	611	251	2,4	871	206	4,2
doktorské	21	13	1,6	29	4	7,3
celkem	45 657	4 485	10,2	59 976	1 721	34,8

Z hlediska počtu nabízených volných pracovních míst byli na tom, tak jako v minulých letech, nejlépe vyučení uchazeči. U počtu VPM na jednoho uchazeče na tom byli relativně nejlépe vysokoškolsky vzdělaní uchazeči, nejhůře uchazeči s nižším středním odborným vzděláním. Pro uchazeče s tímto vzděláním se VPM tvoří sporadicky, zaměstnavatelé je spíše řadí obecně mezi vyučené uchazeče. U uchazečů se základním vzděláním je situace stabilně špatná.

Tabulka 7 - VPM dle jednotlivých měsíců

Měsíc	celkové počty VPM			nově hlášená VPM		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
leden	5 031	6 493	3 719	2 125	2 491	1 607
únor	5 210	6 555	3 162	2 102	2 294	966
březen	5 406	6 259	2 717	2 231	1 796	1 249
duben	5 657	6 046	2 549	2 064	2 169	1 192
květen	6 309	6 106	2 352	2 569	1 995	1 107
červen	6 629	6 157	2 154	2 109	2 233	1 204
červenec	6 729	6 646	2 101	1 683	2 350	998
srpen	7 150	6 950	2 248	2 469	1 911	1 088
září	7 327	6 555	2 181	2 208	2 183	920
říjen	7 075	5 808	2 037	2 450	2 223	805
listopad	7 062	5 075	1 851	1 971	1 574	868
prosinec	6 462	4 485	1 721	1 067	753	554
Celkem	-	-	-	25 048	23 972	12 558

Počet hlášených VPM k 31.12.2009 se snížil o dvě třetiny na hodnotu 1 721 (12/2008 – 4 485). Během roku 2009 nahlásili zaměstnavatelé 12 558 míst, je to o 48 % méně než v předchozím roce. Příčinou jsou dopady světové ekonomické krize na naši republiku, zaměstnavatelé se chovají nadále opatrně v nábore nových pracovníků.

Nabídku VPM významně zvyšují volná pracovní místa vytvořená v rámci aktivní politiky zaměstnanosti. Takto zaměstnavatelé vytvořili ve sledovaném roce 5 822 VPM. Celkem tedy bylo v roce 2009 vytvořeno 18 380 VPM, z tohoto počtu 32 % v rámci APZ.

Z tabulky je patrné, že v roce 2008 docházelo k postupnému snižování počtu VPM. V roce 2009 to již bylo výrazné snížení. Počet VPM se v roce 2009 pohyboval mezi hodnotou 3 719 (leden) a 1 721 (prosinec).

Průměrný měsíční počet VPM činil 2 399. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2008 se jedná o pokles 3 696 VPM. Na 1 volné pracovní místo bylo k 31.12.2009 34,8 uchazečů o zaměstnání. Volná místa jsou hlášena jak od velkých zaměstnavatelů, tak od středních a malých.

Poptávka po pracovní síle ze strany zaměstnavatelů všech okresů přetrvává především o vyučené uchazeče, zejména v profesích jako např.: zedník, zámečnick, obráběč kovů, svářeč, soustružník. V některých profesích je nadále cítit nedostatek pracovníků i přesto, že uchazeči těchto profesí jsou zastoupeni v evidenci ÚP. Rozpor má příčiny ve zdravotních omezeních některých uchazečů, která jim neumožňují vykonávat svou profesi.

Od roku 2005 nadále přibývá zaměstnavatelů, kteří si volná místa sami zadávají a udržují, po zaregistrování na portále MPSV a získání práv od ÚP. Při této činnosti přetrvává problém v zadávání profese podle KZAM, kdy zaměstnavatelům nevyhovuje text, který musí být často upřesněn v tzv. doplňujícím textu, a přesto není zaměstnavatel zcela spokojen.

Profese, o které byl ze strany zaměstnavatelů největší zájem, uvádíme dle jednotlivých okresů:

Děčín - lékař v nemocnici

Chomutov - číšník, servírka, kuchař, zedník, strojní zámečnick, stavební a provozní elektrikář, svářeč v ochranné atm., šička technické konfekce strojní, montážní dělník jinde neuvedený, obsluha zařízení ve slévárství (taviči, slévači), obsluha poloaut. a aut. montážní linky

Litoměřice - nástrojař, kovomodelář, kovodělník, zámečnick, řidič nákladního automobilu a tahače, obsluha šicích a vyšívacích strojů, ošetřovatel, všeobecná zdravotní sestra, zedník, kameník, omítkař, pomocný a nekvalifikovaný montážní a manipulační dělník /jednoduché ruční úkony/, lékař, ordinář /kromě zubního lékaře/, pomocný a nekvalifikovaný dělník na stavbách budov

Louny - lékař, sociální pracovník, psycholog, učitel, vedoucí pracovník v průmyslu, odbytový agent, administrativní pracovník, kontrolor, mistr stavební výroby, vedoucí pracovník, zdravotní sestra, švadlena, svářeč kovů, tesař, obsluha průmyslových zařízení a obráběcích strojů, klempíř, zámečnick, soustružník

Most - zedník, kameník, omítkář, betonář, stavební a provozní elektrikář, nástrojař, kovomodelář, kovodělník, zámečnick, lékař, instalatér, potrubář, stavební zámečnick, klempíř, svářeč, řezač plamenem a páječ, švadlena, vyšíváč a prac. v příbuzných oborech, obchodní cestující, profesionální poradce v obchodě, obchodní zástupce, pomocní a nekvalif. dělníci na stavbách budov, obsluha zemních a příbuzných strojů

Teplice - automechanik, číšník-servírka, elektrikář, elektromechanik, kuchař, řidič, zedník-stavební dělník, administrativní pracovník, elektrotechnik, lékař, projektant-konstruktor, stavební technik, učitel

Ústí nad Labem - lékař, zdravotní sestra obchodní zástupce, operátor telekomunikačního zařízení, zámečnick, zámečnick strojů, svářeč kovů a páječ

II.3 EURES - Evropské služby zaměstnanosti

EURES v Ústeckém kraji

Na území Ústeckého kraje působilo v průběhu roku 2009 celkem 9 pracovníků EURES. Konkrétně se jednalo o EURES poradce na Úřadu práce, pověřeném koordinací státní politiky zaměstnanosti, v Ústí nad Labem a o 8 kontaktních osob EURES na úřadech práce v bývalých okresních městech.

EURES poradce se věnuje specializovanému poradenství a poskytování informací z oblasti práce v zemích Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru a Švýcarsku. V České republice působí od 1.5.2004 15 EURES poradců, kteří poskytují klientům informace, související s prací v zahraničí, a zároveň se podílejí na aktivitách, směřujících k podpoře mobility na trhu práce.

Úlohou kontaktních osob je zajistit klientům poskytnutí základních informací, týkajících se jak volných pracovních míst a životních a pracovních podmínek v Evropské unii, tak možnosti spolupráce se zaměstnavateli.

V průběhu roku 2009 se uskutečnilo 5 setkání EURES poradce s kontaktními osobami EURES. V rámci těchto setkání předával EURES poradce kontaktním osobám informace o novém vývoji na trhu práce v regionu a v příhraničí s ohledem na zahraniční zaměstnanost (např. EURES-TriRegio), resp. informoval kontaktní osoby o novinkách na Evropském portálu pracovní mobility a portálu MPSV/EURES a dalších aktivitách EURES poradců v ČR.

Kontaktní osoby EURES se aktivně zúčastnily Veletrhu pracovních příležitostí JOBDAYS 2009 v Praze Holešovicích, kde poskytovaly klientům/návštěvníkům veletrhu odborné poradenství, týkající se práce v EU/EHP.

Poradenství, činnost EURES poradce

Za období od 1.1.2009 do 31.12.2009 EURES poradce poskytl poradenství a informace celkem 534 klientům (viz tabulka níže), z toho 87 zaměstnavatelům z České republiky a jiných států EU/EHP.

Tabulka 8 - Typ poskytované služby

typ poskytované služby	počet klientů v roce 2009
obecné informace	57
vyhledávání práce	280
výběry/nábory	67
sociální zabezpečení a daně	82
vzdělávání	14
životní a pracovní podmínky	34
Celkem	534

Nejčastější dotazy uchazečů o zaměstnání směřují i nadále k možnostem práce v zahraničí, k nabídce volných pracovních míst, k jazykovým požadavkům zaměstnavatelů. Na adresu EURES poradce dále přicházejí specifické dotazy, týkající se jednotlivých zemí Evropské unie a jejich systému sociálního zabezpečení, zdravotního pojištění či daňového systému.

V průběhu roku 2009 se na EURES poradce ve zvýšené míře obraceli čeští klienti, kteří se v důsledku zhoršující se hospodářské situace v EU vracejí do České republiky. Dotazy těchto klientů směřují nejčastěji do oblasti podpory v nezaměstnanosti, jako např. do oblasti nároku a čerpání podpory v nezaměstnanosti v zemích EU, transferu podpory v nezaměstnanosti a ostatních dávek do ČR, formuláře E 301, E 303, atd..

V průběhu roku 2009 vycestovalo za prací do zemí EU/EHP a Švýcarska cca 18 uchazečů o zaměstnání. To je pouze část ze skutečného počtu osob, které ve sledovaném období odjeli za prací do EU/EHP. Klientelu EURES tvoří mimo uchazeče o zaměstnání, evidované na úřadech práce, i další osoby, zejména studenti, pracující, osoby ze zemí EU/EHP atd., jejichž úspěšnost při nalezení práce nelze exaktně vyhodnotit.

Stále více klientů využívá portály EURES, kde lze najít veškeré základní informace, potřebné pro odjezd do kterékoliv ze zemí EU/EHP nebo Švýcarska. Přesto významnou částí poradenství EURES zůstává seznámení klientů s celkovou situací na evropském trhu práce a obecně s možnostmi, jak získat práci v zahraničí. Mezi dotazy, kladené přímo EURES poradci, patří stále více specifické dotazy, vyplývající z konkrétních životních situací, spojených s prací a pobytem jak v zahraničí, tak v České republice.

Za sledované období trval zájem občanů jiných států EU o práci v České republice, a tím i poptávka po informacích o životních a pracovních podmínkách v České republice. Jedná se především o občany Spolkové republiky Německo, kterým EURES poradce pravidelně poskytoval poradenství na Úřadu práce v Pirně (1x za měsíc) a na Úřadu práce v Annaberg-Buchholz (1x za 2 měsíce). Němečtí občané se nejvíce zajímají o možnost pracovních příležitostí v České republice, poměr výše výdělku a životních nákladů, nutnost znalosti češtiny při výkonu povolání v ČR, sociální a daňový systém, atd..

V průběhu roku 2009 přetrvával zájem firem ze Saska o **kvalifikovanou** pracovní sílu z České republiky. Na volná pracovní místa se hlásilo více českých uchazečů než v roce 2008. Tento jev souvisí s nárůstem nezaměstnanosti v ČR a zvýšenou ochotou občanů ČR za prací dojíždět větší vzdálenosti.

EURES poradce prezentoval v březnu 2009 služby EURES, resp. EURES-TriRegio pracovníkům odborů zprostředkování na Úřadu práce v Mostě. Cílem přednášek bylo rozšířit povědomí o službách EURES mezi pracovníky úřadu práce, aby tito mohli předávat základní informace svým klientům, resp. předat kontaktní údaje na EURES poradce/kontaktní osoby EURES.

Ve dnech 16.-17.11.2009 se EURES poradce zúčastnil konference k 15.výročí vzniku EURES v Bruselu. Konferenci pořádala Evropská komise, resp. EURESCO. Na pořadu jednání konference bylo zhodnocení vývoje EURES, perspektivy dalšího vývoje, diskuse na odborná témata etc.

EURES-TriRegio

Specifickým úkolem sítě EURES je podpora přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou, Polskem (Dolní Slezsko) a Spolkovou republikou Německo (Svobodný stát Sasko): partnerství EURES-TriRegio. Jedná se o užší spolupráci mezi příhraničními regiony, která je dobrovolná a realizuje se na stejných principech jako EURES, tzn. provádění poradenství a zprostředkování, a sice se zvláštním zaměřením na partnerské země a jejich specifika v životních a pracovních podmínkách a možnostech dalšího vzdělávání či rekvalifikace. Dokladem potřebnosti takovéto spolupráce je již zmíněná rostoucí potřeba klientů z příhraničních regionů po informacích, týkajících se jak volných pracovních míst, tak životních a pracovních podmínek. V aktivitách tohoto přeshraničního partnerství je zapojen Liberecký, Ústecký a Karlovarský kraj.

Dne 15.1.2009 se v Ústí nad Labem sešel na svém 3. zasedání Řídící výbor partnerství EURES-TriRegio. Řídícímu výboru byl pracovní skupinou, v níž jsou zastoupeny všechny partnerské organizace, předložen plán aktivit a subaktivit na rozpočtové období 2009-2010, včetně finančního vyčíslení předpokládaných nákladů. Řídící výbor tento plán schválil a pověřil zástupce Německého svazu odborů (DGB Sachsen) jako nositele žádosti o partnerství, aby Evropské komisi předložil žádost o finanční dotaci, resp. žádost o uznání partnerství.

Dopisem ze dne 19. června 2009 sdělila Evropská komise partnerským organizacím EURES-TriRegio, že partnerství uznává, a sice předběžně na dobu jednoho rozpočtového období. Svou činnost zahájilo partnerství v průběhu 2. pololetí roku 2009.

Dne 6.8.2009 se v Drážďanech, v Domě odborů DGB Sachsen, uskutečnilo výběrové řízení na pozici koordinátora EURES-TriRegio. EURES poradce se řízení zúčastnil jako člen výběrové komise. Z pozvaných 6 uchazečů byl zvolen pan Sebastian Klähn. Partnerské organizace odsouhlasily volbu koordinátora per rollam. Své funkce se pan Sebastian Klähn ujal dne 20.8.2009.

Dne 22.9.2009 se EURES poradce zúčastnil 1. přeshraniční burzy pracovních příležitostí v oboru hotelnictví a gastronomie v saském Marienbergu. Akci připravil pod záštitou EURES Úřad práce v Annaberg-Buchholz. Burzy se jako vystavovatelé zúčastnili zástupci českých hotelových škol, hotelů, restaurací etc. Z České republiky přijeli na burzu práce uchazeči o zaměstnání v BRD. Během akce bylo klientům nabídnuto odborné poradenství. EURES poradce přednesl německým uchazečům o práci v ČR přednášku o životních a pracovních podmínkách v ČR. V průběhu burzy poskytl EURES poradce rozhovor televizní stanici MDR, rozhlasové stanici MDR. V návaznosti na tuto akci oslovila EURES poradce další média, kterým poradce taktéž poskytl rozhovor (Ústecký deník, TV Prima). V reakci na tuto propagaci služeb EURES se významně zvýšil zájem o ÚP a EURES.

Dne 26.11.2009 se v Liberci uskutečnilo zasedání pracovní skupiny EURES-TriRegio. Členové této skupiny pracovali na plánu aktivit na období 2010-2013. Tohoto setkání se za Úřad práce v Ústí nad Labem zúčastnila Mgr. Jana Vlčková, která od 1.12.2009 převzala agendu bývalého EURES poradce.

Dne 15.12.2009 se EURES poradce zúčastnil společně s koordinátorem EURES z MPSV zasedání pracovní skupiny „Komunikace“ EURES-TriRegio v Drážďanech, kde byly projednány a schváleny 3 instrumenty komunikační strategie EURES-TriRegio: logo, trojjazyčný informační leták a internetové stránky. Dále byly diskutovány dotovatelné aktivity ve spojitosti s analýzou informačních a poradenských potřeb v partnerství EURES-TriRegio v rámci podávání žádostí o financování na nové období 2011-2013.

III. NEZAMĚŠTNANOST

III.1 Vývoj nezaměstnanosti

Tabulka 9 - Vývoj nezaměstnanosti

Nezaměstnaní, VPM a MN	stav k			
	celkem		ženy	
	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009
evidovaní uchazeči o zaměstnání celkem	45 657	59 976	24 113	29 777
z toho dosažitelní	43 801	58 732	23 003	29 080
volná pracovní místa	4 485	1 721	-	-
uchazeči připadající na 1 VPM	10,2	34,8	-	-
uchazeči pobírající podporu v nezaměstnanosti	13 430	16 291	6 674	7 662
míra nezaměstnanosti (v %)	10,3	13,6	12,9	16,4

Vývoj v nezaměstnanosti ve sledovaném období potvrzuje dopad celosvětové finanční a ekonomické krize. Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání se v průběhu celého roku zvyšoval, s výjimkou měsíců květen, červen a říjen. Pohyboval se mezi hodnotami 49 681 (leden) až 59 976 (prosinec). V meziročním srovnání došlo ke zvýšení o 14 319 uchazečů. U dosažitelných uchazečů o zaměstnání je situace obdobná. Počet začal na hodnotě 48 212 (leden) a končil na hodnotě 58 732 (prosinec). Nejvyšší průměrný měsíční počet uchazečů o zaměstnání v roce 2009 byl v okresech Děčín (9 884) a Most (9 531), nejnižší byl v okresech Litoměřice (6 070) a Louny (5 570).

Vývoj míry nezaměstnanosti kopíruje vývoj počtu nezaměstnaných. V měsících květen a červen se jednalo o vliv sezónních prací, v říjnu to bylo způsobeno zvýšením počtu uchazečů zařazených do rekvalifikačních kurzů po uplynutí letních prázdnin a nárůstem pracovní síly platné pro poslední čtvrtletí roku.

Z hlediska míry nezaměstnanosti (MN) se pozice Ústeckého kraje v rámci ČR nezměnila a po celý sledovaný rok byl kraj z hlediska míry nezaměstnanosti stále na prvním místě. V meziročním srovnání stoupla míra nezaměstnanosti o 3,3 %. Ze všech sedmi okresů ústeckého kraje je již několik let nejvíce postižen nezaměstnaností okres Most (MN 16,41 % k 31.12.2009), nejméně okres Litoměřice (MN 11,34 % k 31.12.2009). Všechny okresy kraje se se svou mírou nezaměstnanosti řadí na přední místa v setřídění úřadů práce v republice. Okresy Most, Děčín a Teplice se řadily ke konci roku 2009 do 10. místa. Zbylé čtyři okresy byly k 31.12.2009 řazeny do 25. místa.

III.2 Tok nezaměstnanosti

Tabulka 10 - Tok nezaměstnanosti

	celkem			ženy		
	nově evidovaní	vyřazení	umístění	nově evidované	vyřazené	umístěné
za rok 2008	60 940	65 177	39 161	28 519	31 115	19 314
za rok 2009	78 923	64 598	38 344	35 707	30 043	18 577

Porovnáme-li rok 2009 s rokem 2008 potvrzuje se nám zhoršená situace v nezaměstnanosti, neboť do evidence úřadu práce přišlo o 17 983 uchazečů více a vyřazeno z evidence bylo o 579 uchazečů méně. Rovněž bylo umístěno méně uchazečů na trhu práce, a to o 817.

Tok nezaměstnanosti je, při srovnání s rokem 2008, poznamenán obdobnými charakteristikami. Největší pohyb se týkal měsíce září, kdy přišlo do evidence ÚP 7 807 a vyřazeno bylo 6 744 uchazečů o zaměstnání. K nejnižšímu pohybu došlo v měsíci prosinci, kdy se zaevidovalo na ÚP 6 437 a bylo

vyřazeno 3 964 uchazečů. Ve všech případech jsou hodnoty sledovaného roku méně příznivé než v roce 2008, ale nadále je patrný sezónní vliv na nezaměstnanost a dle klimatických podmínek v daném roce dochází pouze k měsíčním posunům. V zimních měsících přichází do evidence uchazečů nejvíce. Toto je způsobeno vlivem ukončováním sezónních prací nejen ve stavebnictví, dále ukončováním dohod aktivní politiky zaměstnanosti o vytvoření dotovaných pracovních míst. Koncem zimy, na jaře a na podzim, kdy se chystají nebo začínají sezónní práce, odchází z úřadů práce nejvíce uchazečů a zároveň jich nejméně do evidence přichází. Také se opakoval obvyklý jev, kdy začátkem roku ve větším počtu přišli do evidence uchazeči, kteří ke konci předchozího roku ukončili samostatnou výdělečnou činnost. Nárůst uchazečů je však jednoznačně ovlivněn především stávající ekonomickou situací v ČR.

Zdrojem nezaměstnanosti v kraji bylo ve sledovaném období průběžné snižování počtu zaměstnanců jak u drobných a středních firem, tak u velkých firem. Ve srovnání s minulostí byl zánik pracovních míst ovlivněn i zmiňovanou celkovou ekonomickou situací, která nastartovala zvýšený příliv do nezaměstnanosti. V některých případech došlo i k zániku firem.

Nadále je dalším podstatným zdrojem nezaměstnanosti i nepříznivá kvalifikační struktura obyvatelstva v kraji. Občané nekvalifikovaní, popř. s neúplnou kvalifikací, jsou v mnoha případech z trhu práce vytěšňováni občany kvalifikovanými, kteří z nějakého důvodu (zejména z důvodu snižování počtu pracovníků) přišli o zaměstnání.

III.3 Struktura uchazečů o zaměstnání (vzdělání, věk, délka evidence, KZAM)

Tabulka 11 - Vzdelanostní struktura uchazečů o zaměstnání (ISCED 97)

stupeň vzdělání	stav k							
	celkem				ženy			
	31.12.2008		31.12.2009		31.12.2008		31.12.2009	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
bez vzdělání a neúplné základní	256	0,6	283	0,5	125	0,5	117	0,4
základní vzdělání	20 138	44,1	24 471	40,8	10 802	44,8	12 467	41,9
nižší střední vzdělání	31	0,1	45	0,1	14	0,1	24	0,1
nižší střední odborné	1 341	2,9	2 019	3,4	598	2,5	834	2,8
střední odborné s výuč. listem	15 390	33,7	21 418	35,7	7 550	31,3	9 722	32,6
stř. nebo stř. odb. bez mat. i výuč. listu	290	0,6	373	0,6	248	1,0	309	1,0
ÚSV	895	2,0	1 153	1,9	582	2,4	742	2,5
ÚSO s vyučením i maturitou	1 406	3,1	2 155	3,6	746	3,1	1 080	3,6
ÚSO s maturitou (bez vyuč.)	4 943	10,8	6 696	11,2	2 991	12,4	3 844	12,9
vyšší odborné vzdělání	142	0,3	185	0,3	89	0,4	115	0,4
bakalářské vzdělání	193	0,4	278	0,5	109	0,5	162	0,5
vysokoškolské	611	1,3	871	1,5	253	1,0	349	1,2
doktorské	21	0,0	29	0,0	6	0,0	12	0,0
celkem	45 657	100,0	59 976	100,0	24 113	100,0	29 777	100,0

Z procentního vyjádření sice vyplývá jako v předešlém období, že podíl kvalifikovaných k celkovému počtu uchazečů je vysoký (55,2 %), ve skutečnosti se pohyb pracovní síly převážně týká právě kvalifikovaných občanů. Lze předpokládat, že tento trend se nebude měnit ani nadále. Poptávka po pracovní síle ze strany zaměstnavatelů všech okresů byla i ve sledovaném období, kdy zaměstnanost poklesla, především o vyučené uchazeče. Zkušenosti také ukazují, že případné odchylky mezi kvalifikačními požadavky a kvalifikací pracovní síly lze operativně řešit v rámci rekvalifikací.

Problematickou zůstává skupina občanů se základním a "nižším" vzděláním (viz. III.6 Situace dalších problémových skupin na TP), která má stále největší podíl na celkovém počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání, pracovní místa se pro ní tvoří sporadicky, zvyšování předpokladů této skupiny pro umístění na trhu práce je obtížné. Dosud pro ni byly považovány jako optimální nástroj VPP, do budoucna se počítá, že budou jen jedním z nástrojů a vláda hledá nové cesty k řešení a i v tomto případě bude kladen důraz na možnosti v rekvalifikacích.

Tabulka 12 - Věková struktura uchazečů o zaměstnání

věk	stav k							
	celkem				ženy			
	31.12.2008		31.12.2009		31.12.2008		31.12.2009	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 19 let	2 922	6,4	3 533	5,9	1 419	5,9	1 543	5,2
20-24 let	5 325	11,7	7 983	13,3	2 322	9,6	3 226	10,8
25-29 let	4 884	10,7	6 691	11,2	2 363	9,8	3 004	10,1
30-34 let	5 506	12,1	7 545	12,6	3 211	13,3	4 077	13,7
35-39 let	5 095	11,2	6 957	11,6	3 053	12,7	4 039	13,6
40-44 let	4 832	10,6	6 234	10,4	2 914	12,1	3 580	12,0
45-49 let	4 566	10,0	6 037	10,1	2 623	10,9	3 346	11,2
50-54 let	6 257	13,7	7 109	11,9	3 721	15,4	3 980	13,4
55-59 let	5 229	11,5	6 638	11,1	2 337	9,7	2 813	9,4
nad 60 let	1 041	2,3	1 249	2,1	150	0,6	169	0,6
celkem	45 657	100,0	59 976	100,0	24 113	100,0	29 777	100,0

Z tabulky je patrné, že na zvýšení nezaměstnanosti se podílejí všechny věkové skupiny. K 31.12.2009 byla nejvíce zastoupenou věková skupina 20-24 let, následovaná skupinou 30-34 let. V minulosti bylo trendem, že největší zastoupení měli uchazeči nad 50, tj. v předdůchodovém věku, neboť přestávají být, i přes své bohaté profesní zkušenosti, v některých oborech pro zaměstnavatele atraktivní a částečně se projevil vliv zvýšené věkové hranice pro odchod do starobního důchodu (viz. stále rostoucí podskupina nad 60 let). V období roku 2009, v důsledku nárůstu uchazečů všech věkových kategorií vlivem ekonomické krize, se však zmenšily rozdíly v jejich podílu na celkové nezaměstnanosti.

Od 1.1.2009 v důsledku novely § 33 ZoZ je nově věnována zvýšená péče při zprostředkování fyzickým osobám do 20 let věku, které nahradily skupinu uchazečů do 25 let, neboť v posledních letech ekonomického růstu po vstupu ČR do EU, byl zaznamenáván klesající trend jejich počtu oproti starším uchazečům. Příčiny byly, že mají častěji středoškolské nebo vysokoškolské vzdělání. Skutečnost ovlivnily i lepší podmínky pro uplatnění mladých lidí bez nebo s malou praxí, avšak lepší adaptabilitou na měnící se podmínky na trhu práce v důsledku dobré ekonomické situace do 3. čtvrtletí roku 2008 (ochota se vzdělávat, jazykové znalosti, apod.). Také zaměstnavatelé se často obávali, že absolventky odejdou na mateřskou dovolenou a absolventi na základní vojenskou službu, která však byla v roce 2004 zrušena a ženy zakládají rodinu ve vyšším věku než-li tomu bylo dříve. Vlivem recese ve sledovaném období se zvýšil i absolutní počet uchazečů do 20 let, ale jejich podíl na nezaměstnanosti zaznamenal mírný pokles (- 0,5 %), způsobený celkovým růstem nezaměstnanosti.

Nadále platí, že podíl věkových skupiny nad 50, ale i do 20 let (část uchazečů tvoří absolventi a mladiství), by bez zvýšené péče při zprostředkování zaměstnání, kdy dochází k využívání nástrojů APZ, narůstal.

Tabulka 13 - Délka evidence

Délka evidence	stav k							
	celkem				ženy			
	31.12.2008		31.12.2009		31.12.2008		31.12.2009	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 3 měsíců	14 210	31,1	15 757	26,3	6 350	26,3	6 713	22,5
3 – 6 měsíců	7 613	16,7	11 703	19,5	3 926	16,3	5 605	18,8
6 – 9 měsíců	3 744	8,2	7 467	12,4	2 068	8,6	3 709	12,5
9 – 12 měsíců	2 758	6,0	5 813	9,7	1 520	6,3	2 755	9,3
12 – 24 měsíců	4 859	10,6	8 296	13,8	2 892	12,0	4 478	15,0
nad 24 měsíců	12 473	27,3	10 940	18,2	7 357	30,5	6 517	21,9
celkem	45 657	100,0	59 976	100,0	24 113	100,0	29 777	100,0

Stále rostoucí nezaměstnanost má za následek, že k 31.12.2009 se zvýšily absolutní počty uchazečů všech kategorií dle délky evidence mimo kategorie nad 24 měsíců. Počet dlouhodobě evidovaných uchazečů meziročně významně vzrostl. Ve skupině nad 6 měsíců je evidováno 54,2 % uchazečů a nad 12 měsíců 32,1 % uchazečů. Těmto uchazečům věnují úřady práce zvýšenou pozornost.

Tabulka 14 - Průměrná délka evidence (ve dnech)

Délka evidence	stav k			
	celkem		ženy	
	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009
průměrná délka evidence evidovaných uchazečů	737	583	803	660
průměrná délka evidence vyřazených uchazečů	346	271	397	298

Snížení průměrné délky evidence je v závislosti na nárůstu počtu uchazečů od prosince 2008, kdy nově přichází uchazeči na úřady práce výrazně zvyšují kategorii krátkodobé evidence do 24 měsíců. Nadále platí, že nejdéle v evidenci byli uchazeči v okrese Most (průměrně 749 dnů) a nejkratší průměrnou délku evidence mají v okrese Litoměřice (488), ale i zde došlo ke snížení průměru.

Tabulka 15 - Struktura uchazečů o zaměstnání podle Klasifikace zaměstnání (KZAM)

KZAM	stav k			
	31.12.2008		31.12.2009	
	abs.	v %	abs.	v %
tř. 1 – Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	342	0,7	453	0,8
tř. 2 – Vědeckí a odborní duševní pracovníci	1 519	3,3	2 007	3,3
tř. 3 – Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech	3 008	6,6	4 122	6,9
tř. 4 – Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	3 073	6,7	4 347	7,2
tř. 5 – Provozní pracovníci ve službách a obchodě	6 303	13,8	8 844	14,7
tř. 6 – Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných oborech	697	1,5	878	1,5
tř. 7 – Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	5 765	12,6	9 156	15,3
tř. 8 – Obsluha strojů a zařízení	3 627	7,9	5 295	8,8
tř. 9 – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	18 373	40,2	21 508	35,9
tř. 0 – Příslušníci armády	26	0,1	15	0,0
nezadáno	2 924	6,4	3 351	5,6
celkem	45 657	100,0	59 976	100,0

Tabulka ukazuje, že nejčastější zastoupení v kraji mají dlouhodobě uchazeči tř. 9 (35,9 %), tř. 7 (15,3 %) a tř. 5 (14,7 %).

Tabulka 16 - Struktura uchazečů o zaměstnání podle Klasifikace zaměstnání (KZAM) - ŽENY

KZAM	stav k			
	31.12.2008		31.12.2009	
	abs.	v %	abs.	v %
tř. 1 – Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	121	0,5	139	0,5
tř. 2 – Vědečtí a odborní duševní pracovníci	947	3,9	1 225	4,1
tř. 3 – Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech	1 616	6,7	2 018	6,8
tř. 4 – Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	2 319	9,6	3 175	10,7
tř. 5 – Provozní pracovníci ve službách a obchodě	4 932	20,5	6 840	23,0
tř. 6 – Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných oborech	384	1,6	469	1,6
tř. 7 – Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	1 047	4,3	1 366	4,6
tř. 8 – Obsluha strojů a zařízení	978	4,1	1 277	4,3
tř. 9 – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	10 342	42,9	11 751	39,5
tř. 0 – Příslušníci armády	7	0,0	4	0,0
nezadáno	1 420	5,9	1 513	5,1
celkem	24 113	100,0	29 777	100,0

Výčet profesí s nejvyššími počty evidovaných uchazečů dle jednotlivých okresů k 31.12.2009:

Děčín

prodavači v obchodech (831), pomocní a nekvalifikovaní montážní a manipulační dělníci /jednoduché ruční úkony/ (818), dělníci nádvorní skupiny (503), zedníci, kameníci, omítkáři (461), pomocníci a uklízeči v kancelářích, hotelích, nemocnicích a jiných zařízeních (vč. úklidu letadel, autobusů, vlaků apod.) (448), kuchaři (446), KZAM neuveden (364), řidiči osobních a malých dodávkových automobilů, taxikáři (323), sekretářky, sekretáři (296), číšníci, servírky (289), nástrojaři, kovomodeláři, kovodělníci, zámečníci (281)

Chomutov

pomocní a nekvalifikovaní montážní a manipulační dělníci /jednoduché ruční úkony/ (1 811), prodavači v obchodech (592), pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (523), pomocníci a uklízeči v kancelářích, hotelích, nemocnicích a jiných zařízeních (vč. úklidu letadel, autobusů, vlaků apod.) (493), montážní dělníci montující mechanická zařízení /stroje, vozidla apod./ (375), zedníci, kameníci, omítkáři (337), sekretářky, sekretáři (300), nástrojaři, kovomodeláři, kovodělníci, zámečníci (271), obsluha strojů a zařízení (264), kuchaři (224)

Litoměřice

dělníci nádvorní skupiny (929), prodavači v obchodech (525), pomocní a nekvalifikovaní montážní a manipulační dělníci /jednoduché ruční úkony/ (474), KZAM neuveden (400), pomocníci a uklízeči v kancelářích, hotelích, nemocnicích a jiných zařízeních (vč. úklidu letadel, autobusů, vlaků apod.) (366), kancelářští a manipulační pracovníci a obsluha zařízení na zpracování textu (telex, telefax, dálnopis) (357), kuchaři (224), zedníci, kameníci, omítkáři (201)

Louny

KZAM neuveden (611), pomocní a nekvalifikovaní montážní a manipulační dělníci /jednoduché ruční úkony/ (338), prodavači v obchodech (288), obsluha strojů a zařízení (280), zedníci, kameníci, omítkáři (234), pomocníci a uklízeči v kancelářích, hotelích, nemocnicích a jiných zařízeních (vč. úklidu letadel, autobusů, vlaků apod.) (197)

Most

pomocní a nekvalifikovaní montážní a manipulační dělníci /jednoduché ruční úkony/ (1 780), KZAM neuveden (1 230), prodavači v obchodech (768), pomocníci a uklízeči v kancelářích, hotelích, nemocnicích a jiných zařízeních (vč. úklidu letadel, autobusů, vlaků apod.) (636), sekretářky, sekretáři (491), zedníci, kameníci, omítkáři (261), vrátní, hlídači, uvaděči a šatnářky (258), kuchaři (242), řidiči osobních a malých dodávkových automobilů, taxikáři (223), nástrojaři, kovomodeláři, kovodělníci, zámečníci (206)

Teplice

pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (4 318), KZAM neuveden (498), prodavači v obchodech (347)

Ústí nad Labem

pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (905), prodavači v obchodech (644), pomocníci a uklízeči v kancelářích, hotelích, nemocnicích a jiných zařízeních (vč. úklidu letadel, autobusů, vlaků apod.) (619), pomocní a nekvalifikovaní montážní a manipulační dělníci /jednoduché ruční úkony/ (484), řidiči osobních a malých dodávkových automobilů, taxikáři (311), zedníci, kameníci, omítkáři (290), sekretářky, sekretáři (270), kuchaři (258)

III.4 Absolventi škol a mladiství

Tabulka 17 - Vývoj počtu evidovaných absolventů škol a mladistvých podle stupně vzdělání

ISCED97	stav k			
	celkem		ženy	
	30.9.2008	30.9.2009	30.9.2008	30.9.2009
bez vzdělání a neúplné základní	59	62	27	24
základní vzdělání	849	866	463	439
nižší střední vzdělání	3	0	0	0
nižší střední odborné	258	321	117	138
střední odborné s výuč.listem	640	877	300	344
stř. nebo stř.odb. bez mat.i výuč. listu	1	1	1	1
ÚSV	75	98	43	67
ÚSO s vyučením i maturitou	367	499	205	245
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	777	978	450	559
vyšší odborné vzdělání	66	84	44	51
bakalářské vzdělání	102	94	68	62
vysokoškolské	111	146	70	79
doktorské	2	2	1	1
celkem	3 310	4 028	1 789	2 010

Přes skutečnost, že úřady práce využívají, při umísťování absolventů škol a mladistvých uchazečů do zaměstnání, všech dostupných nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti spolu s intenzivní poradenskou činností, došlo k nárůstu počtu evidovaných absolventů škol a mladistvých. Tento důsledek krize byl zaznamenán u většiny kategorií, vyjma málo zastoupených. Nejvýraznější nárůst je u absolventů se středním odborným vzděláním s výučním listem. Do konce roku 2008, před projevy krize na zaměstnanost, platilo, že se situace v zaměstnávání absolventů zlepšila v důsledku postupného zlepšování ekonomické situace v ČR (po vstupu do EU v r. 2004), změnil se podmínky na trhu práce

a k nalezení pracovního uplatnění přispívala vyšší adaptabilita, flexibilita a aktivita absolventů. Další pozitivní vliv mělo zrušení základní vojenské služby, která byla jednou z překážek při získávání pracovního uplatnění. U absolventek to byl trend stále pozdějšího odchodu na mateřskou dovolenou. Klesající trend počtu absolventů v evidenci úřadu práce měl za následek, že od 1.1.2009 v důsledku novely § 33 ZoZ je nově věnována zvýšená péče při zprostředkování fyzickým osobám do 20 let věku. Nahradily skupiny uchazečů do 25 let a absolventů vysokých škol po dobu dvou let po úspěšném ukončení studia, nejdéle však do 30 let věku.

V meziročním porovnání máme o 718 absolventů a mladistvých více. Dále trvá problém pracovního uplatnění mladistvých uchazečů, kteří po ukončení ZŠ nebo ZvŠ dále nepokračovali v přípravě na povolání, a proto mají na trhu práce prakticky nulovou šanci na uplatnění. Jejich počet se meziročně zvýšil o 20. Míra uplatnění roste s růstem stupně dosaženého vzdělání.

Nadále se přikláníme k názoru, že ke zlepšení zaměstnávání absolventů by také mohlo přispět obnovení učňovského školství, kdy by se každý učeň učil pro konkrétního zaměstnavatele. Zaměstnavatelé by si mohli takto vychovávat a připravovat kvalifikovanou pracovní sílu. Zároveň by se eliminovaly případy příprav absolventů v profesích, které vlastně nikdo nepotřebuje a došlo by k většímu zapojení zaměstnavatelů do přípravy a vzdělávání mladých lidí.

Obecně se nejlépe umísťují na trhu práce absolventi škol, u kterých je zajištěna návaznost na zaměstnavatele (aktivní spolupráce se školou). Následují absolventi technických oborů, oborů ve stavebnictví a zdravotnictví. Nejhůře jsou na tom v současné době absolventi ekonomických oborů a vyučení absolventi škol, které se zaměřují na osobní služby (kadeřnice, kosmetička).

K vyšší angažovanosti zaměstnavatelů na profesní přípravě mladých lidí se využívá i veletrhů vzdělávání pořádaných v rámci „Volby povolání“, které mohou zaměstnavatelé svou přítomností výrazně ovlivnit.

III.5 Osoby se ZP

Tabulka 18 - Vývoj počtu uchazečů osob se zdravotním postižením

Osoby se ZP	stav k			
	celkem		ženy	
	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009
osoby se ZP	7 671	7 712	3 931	3 802
podíl na celkovém počtu uchazečů	16,8	12,9	16,3 ²⁾	12,8 ¹⁾
z toho: plně invalidní	38	26	15	10
částečně invalidní	6 427	6 416	3 276	3 108
os. zdravotně znevýhodněné	1 206	1 270	640	684

¹⁾ na celkovém počtu žen v evidenci

Osoby se ZP mají pro nedostatek VPM omezenou možnost pracovního uplatnění a jsou ze všech sledovaných skupin nejvíce zasaženi dlouhodobou nezaměstnaností. Hlavním problémem uplatnění osob se ZP je jejich nižší produktivita práce a častější nemocnost. U většiny uchazečů se ZP dochází ke kumulaci více zdravotních handicapů, což ještě více zhoršuje možnost začlenění uchazeče do pracovního procesu. Přes uvedené skutečnosti došlo k meziročnímu nárůstu o 41 občanů se ZP, ale jejich podíl na celkovém počtu uchazečů se meziročně snížil o 3,9 %. Skutečnost je způsobena uplatňováním nástrojů APZ (§ 78 ZOZ atd.).

III.6 Situace dalších problémových skupin na TP

Tabulka 19 - Další problémové skupiny na TP

Skupina uchazečů	Stav k	
	31.12.2008	31.12.2009
Dlouhodobě nezaměstnaní	23 834	32 516
Občané s nízkou úrovní kvalifikace nebo s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce	20 394	24 754
Uchazeči bez kvalifikace	256	283
Uchazeči pečující o děti do 15 let	6 429	7 915
Uchazeči do 20 let věku	2 922	3 533
Uchazeči z vyšších věkových skupin	12 527	14 966

Dlouhodobě nezaměstnaní

Tato skupina patří mezi největší problémy, se kterými se úřady práce v současné době potýkají. Procentní podíl uchazečů evidovaných ÚP po dobu delší jak 6 měsíců k celkovému počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání se v regionu zvýšil (+ 2,0 %), stejně jako počet těchto uchazečů v absolutním vyjádření (+ 8 682).

Pro úplnost je třeba na tomto místě opakovat, že nelze tuto skupinu hodnotit samu o sobě, neboť je „konglomerátem“ uchazečů z ostatních skupin (lze však říci, že v ní převažují občané s nižší kvalifikací, zejména se základním vzděláním).

Občané s nízkou úrovní kvalifikace nebo s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce

Občané s nízkou úrovní kvalifikace jsou, společně s uchazeči „bez kvalifikace“, nejvíce ohroženi dlouhodobou nezaměstnaností a jejich počet se v roce 2009, i vlivem ekonomické krize, zvýšil o 4 360. Obvyklým nástrojem, který umožňuje této skupině bezproblémové uplatnění na trhu práce jsou VPP (od počátku roku 2009 bylo na VPP umístěno 3 292 uchazečů – 1 031 financováno z rozpočtu ÚP a 2 261 z ESF / OPLZZ). Významným nástrojem, podporujícím uplatnění na TP zůstávají, obdobně jako u ostatních skupin, rekvalifikace, problematické je tuto skupinu k rekvalifikacím motivovat. Stejně jako v minulých obdobích jsou někteří uchazeči umísťováni na SÚPM. Pokud se týká občanů s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce i nadále jsou v odboru zprostředkování a poradenství seznamováni s nabídkou rekvalifikačních kursů.

Uchazeči bez kvalifikace

K 31.12.2009 evidují ÚP 283 takových uchazečů (bez vzdělání 43 celkem/30 žen, neúplné vzdělání 240 celkem/87 žen), meziročně se stav zvýšil o 27 uchazeče. V ostatním platí řečené v předchozím bodě.

Uchazeči pečující o děti do 15 let

Výraznému zvýšení zaměstnanosti těchto uchazečů brání, stejně jako v minulosti, nízký počet jednosměnných pracovních míst a chybějící možnost zabezpečit péči o děti formou finančně nenáročných služeb, či v rámci rodin. K 31.12.2009 bylo v evidenci ÚP 7 915 uchazečů pečujících o děti do 15 let. Meziročně jde o nárůst 1 486 evidovaných uchazečů o zaměstnání.

Uchazeči do 20 let věku

Z celkového počtu uchazečů dle stavu k 31.12.2009 je jich 3 533 ve věku do 20 let. Meziročně se jedná o nárůst o 611. Jejich podíl na celkovém počtu uchazečů ovšem klesl z 6,4 % (k 31.12.2008) na 5,9 %. Velkou část těchto uchazečů tvoří absolventi škol a mladiství.

Uchazeči z vyšších věkových skupin

Uchazečů ve věku 50 let a výše bylo v roce 2009 v evidenci ÚP 14 966. Meziročně se jejich absolutní počet zvýšil o 2 439 uchazečů, ale podíl na celkovém počtu uchazečů poklesl o 2,4 %. Uchazeči o zaměstnání z této skupiny i v tomto roce patřili mezi ty nezaměstnané, kteří obtížně sháněli nové uplatnění na TP. Početně největší byla věková podskupina 50 - 54 let (7 109 osob). Nadále předpokládáme, že k pozitivní změně by mohla napomoci realizace projektů spolufinancovaných z ESF, především charakteru RIP.

III.7 Ohrožené mikroregiony v kraji

Tabulka 20 - Charakteristika mikroregionů k 31.12.2009 (s mírou nezaměstnanosti vyšší než 15 %)

Název mikroregionu	počet obyvatel	EAO	počet uchazečů		MN v %	
			celkem	dosažitelní	z celk. počtu uch.	z dosaž. uchazečů
Benešovsko	8 466	4 502	734	724	16,3	16,1
Českokamenicko	7 798	4 006	678	670	16,9	16,7
Varnsdorfsko	19 924	10 878	1 735	1 719	17,7	17,2
Šluknovsko	14 002	7 202	1 200	1 181	17,9	17,3
Rumbursko	19 924	10 047	1 573	1 532	17,1	16,3
Vejprty	5 049	2 504	383	378	15,3	15,1
Jirkov	23 334	11 922	1 970	1 949	16,5	16,3
Štětsko	11 574	5 994	989	958	16,5	16,0
Úštěcko	4 862	2 356	481	469	20,4	19,9
Most	67 691	36 542	5 584	5 482	15,3	15,0
Most - venkov	5 541	2 609	495	488	19,0	18,7
Jih	3 367	1 679	334	331	19,9	19,7
Litvínov a okolí	38 986	19 946	3 319	3 264	16,6	16,4
Krupka	13 318	6 745	1 049	1 020	15,6	15,1

Benešovsko

Region tvoří dvě města Benešov n. Pl. a Verneřice a 9 obcí – Dolní Habartice, Františkov n. Pl., Heřmanov, Horní Habartice, Malá Veleň, Merboltice, Starý Šachov, Valkeřice a Velká Bukovina.

V Benešově je v současnosti největší zaměstnavatel INTERKOV, s.r.o. (výrobce mechanik do pořadačů), neboť tradiční Benar ukončil výrobu.

Velkoobchodem s kancelářskými potřebami se zde zabývá firma INTERPAP Office, spol. s.r.o. Významným zaměstnavatelem je i firma Jindřich Švihonos, textilní výroba zaměřená na sportovní vybavení. Dále je zde několik menších organizací KOVO Savčuk, s.r.o. – stabilizovaná kovovýroba, NARVA (výroba osvětlení) – modernizuje se a přijímá zaměstnance, Bronswerk Heat Transfer – kovovýroba bez větších problémů. V regionu je několik zemědělských organizací AGROKOMPLEX,

AC FARMING a další a několik samostatně hospodařících rolníků, kterým se v posledních letech začalo i dařit.

Významnými zaměstnavateli jsou zde obce, a to formou veřejně prospěšných prací.

Českokamenicko

Region tvoří město Česká Kamenice a obce Janská, Jetřichovice, Kunratice, Kytlice, Markvartice, Srbská Kamenice a Veselé.

V areálu zrušené firmy TOSKAM se zavedla firma SATES se strojírenskou výrobou. V mikroregionu působí také INTER CONTRACT WBC, s.r.o. (textilní výroba). PROAGRO s.r.o. Nymburk obnovuje v tomto regionu chov drůbeže na nových technologických základech. Nově zde začala papírenská výroba ve firmě STIRPACK. V Kytlicích je významným zaměstnavatelem firma CNC Technik, s.r.o. Místní firmy mají problémy s odbytem v souvislosti s hospodářskou krizí.

Jízdárna včetně ustájení koní a projížďek v okolí byla vybudována ve Všemilech (osada obce Jetřichovice). Na druhé straně má transformace zemědělství negativní vliv na zaměstnanost v tomto regionu, např. v obci Kunratice, kde není jiná pracovní příležitost a dostatečná dopravní obslužnost. Region je vyhledávanou rekreační oblastí a především obce Jetřichovice, Kytlice, Srbská Kamenice žijí z turistického ruchu a rekreačních objektů. Celou tuto rekreační oblast ovlivňuje existence Národního parku České Švýcarsko.

Velký podíl na poklesu nezaměstnanosti je možné připsat aktivitě města Česká Kamenice při zaměstnávání lidí na veřejně prospěšné práce.

Varnsdorfsko

Region tvoří město Varnsdorf a Chřibská, obce Dolní Podluží, Horní Podluží, Jiřetín pod Jedlovou a Rybníště.

Ve Varnsdorfu je soustředěn především textilní průmysl. VELVETA a.s. (výrobce sametů a manšestr), ELITE a.s. (výrobce punčochového a pleteného zboží). V posledních letech se textilnímu průmyslu moc nedaří a ubývá v něm pracovních míst, což se projevuje růstem nezaměstnanosti v regionu.

Mezi dominantní podniky výběžku patří TOS a.s. Varnsdorf, strojírenská výroba obráběcích strojů, který v posledním roce úspěšně expanduje. Za posledních pět let ztrojnásobil výrobu. TOS jako finální výrobce zajišťuje zakázky desítkám firem v okrese. V souvislosti s problémy globální ekonomiky má tato firma i její dodavatelé odbytové problémy. Výrazný útlum je patrný i ve firmě KWL s.r.o. Varnsdorf (výrobce automobilových kabelových svazků).

V Horním Podluží je významným zaměstnavatelem LUKRAM s.r.o. (kompletace elektromechanických dílů).

V Chřibské působí firma AMANN s.r.o.. V tomto regionu se bohužel nedaří tradičnímu sklářství a došlo zde k zrušení výroby místních skláren. Mezi významnější zaměstnavatele regionu lze počítat firmy FROTTANA – BOHEMIA s.r.o. Varnsdorf (výroba zboží z frote-pletiny), VITANA a.s. Varnsdorf, střední a základní školství.

V Jiřetíně pod Jedlovou, kde fungují firmy Rukov a Samat, se za podpory obce neustále buduje agroturistický a sportovní komplex. Jiřetín pod Jedlovou a Chřibská patří mezi významné rekreační oblasti.

Město Varnsdorf bývalo v minulosti zdrojem pracovních příležitostí pro celý Šluknovský výběžek. Po problémech textilního průmyslu je v současnosti hodně znát ztížená situace TOSu Varnsdorf, který je největším zaměstnavatelem regionu. Pokles tradiční pracovních míst v průmyslu přirozeně vede i k propadu tržeb ve službách a k úbytku dalších pracovních míst.

Šluknovsko

Tento region je nejsevernější oblastí České republiky a ze tří čtvrtin je obklopen hranicí se SRN, na jihovýchodě sousedí s regionem Rumbursko. Sousedství se SRN je výhodné z především z hlediska rozvoje malého a středního podnikání, především v oblasti služeb. Bohužel tento potenciál není dostatečně využit vzhledem k tomu, že Šluknovsko sousedí s nejhudšími regiony Saska.

V obci Vilémov fungují firmy SIOPS a STAP s kterým kooperuje firma Filafest IT, a.s., která koncem roku 2006 získala investiční pobídku. Za zmínku stojí firma JAKOB MULLER – TRATEC s.r.o. ve Vilémově a provozovnou ve Varnsdorfu se švýcarským kapitálem se zabývá výrobou textilních strojů s mechanickým pohonem.

Ve městě Dolní Poustevna patří k významným zaměstnavatelům IZOPOL Dolní Poustevna. Centroflor se přestěhoval do části Grafických tiskáren Velký Šenov, Tillig – CZ, OK Form. V tomto případě je pozitivně vnímán vliv hraničního přechodu Dolní Poustevna – Sebnitz, který v této obci pomáhá rozvoji služeb.

Významnými zaměstnavateli jsou i Železárny Velký Šenov, Conmetron Lipová, s.r.o., BeA CS Lobendava, AlateX Mikulášovice, Lemfeld a syn, s.r.o. Mikulášovice, Conta-clip Mikulášovice, MIKOV a.s. Mikulášovice, TOPOS Šluknov, PLASTON s.r.o. ve Šluknově. Většina místních výrobců trpí odbytovou krizí.

Regionálně významným zaměstnavatelem jsou lomy na kámen ve Šluknově a v Lipové, která pracují pouze jara do podzimu, v zimě jsou jejich zaměstnanci na Úřadě práce. Mnoho občanů dojíždí za prací do západní části výběžku, především do Varnsdorfu a Rumburku.

V posledních třech letech mnoho obyvatel z regionu našlo práci v investiční zóně v Rumburku u firmy Benteler.

Velkým problémem regionu je dopravní obslužnost a to nejen nejdlehlších obcí okresu Dolní Poustevny a Lobendavy.

Rumbursko

Jsou zde tři města Rumburk, Jiříkov a Krásná Lípa a obce Doubice a Staré Křečany. Nejhůře z větších měst v okrese z hlediska míry nezaměstnanosti je na tom Jiříkov.

Z významnějších zaměstnavatelů v Jiříkově zbyla textilka KONTRAKTPRODUKTION s.r.o., a EWM Hightec Welding, s.r.o., Jiříkovské strojírny, spediční firma JST, a Kovárna Jiříkov.

Zaměstnanost v Rumburku udržuje např. UNILES Rumburk (lesnictví a činnosti s tím související), ABX Rumburk (výroba krbů, krbových kamen a pod.). V Rumburku byla dobudována průmyslová zóna, která navazuje na odstavné parkoviště kamionů mezinárodní přepravy. Je zde největším zaměstnavatelem firma BENTELEK, momentálně zápasící s odbytovými problémy automobilového průmyslu.

V Krásné Lípě působí jako hlavní zaměstnavatelé Novia Fashion, s.r.o., strojírenská firma rozšiřující činnost Eurometalgroup, s.r.o., Pharming, Ocelot a Demos.

Zaměstnanost významným způsobem hlavně ovlivňuje školství (gymnázium, polygrafická škola, základní školy, obchodní akademie), sociální služby (Ústavy sociální péče v Jiříkově a v Krásné Lípě) a domovy důchodců (v Jiříkově-Filipově a v Krásné Lípě).

Významnou měrou zaměstnanost v Rumburku začíná ovlivňovat firma LUKRAM Horní Podluží, která založila pobočku v Rumburku.

Vejpřty

Vejpřty je příhraniční oblast v horské části regionu Chomutov sousedící s okresem Karlovy Vary, tvoří na severu hranici se SRN.

V mikroregionu dochází k oživení na trhu práce, zejména v oblasti nabídky v odvětví služeb a obchodu (zvýšila se návštěvnost horské oblasti ze strany občanů SRN, roste zájem občanů ČR o rekreační pobyty v horské oblasti, zimní sporty, cykloturistiku)

V minulých letech zde ukončilo několik významných zaměstnavatelů podnikatelskou činnost, což bylo příčinou vysokého nárůstu nezaměstnanosti, v současné době nárůst nezaměstnanosti je dán ekonomickou recesí zaměstnavatelů

K významným zaměstnavatelům v horské části patří: BELET a.s., výrobce manipulační techniky, který v současnosti zaměstnává méně než sto zaměstnanců a firma Elektropřístroj s.r.o., která provozuje odštěpný závod v Kovářské, působí zde několik drobných zaměstnavatelů z SRN např. firma Schiegl s.r.o. (montáž elektrosoučástek)

Jirkov

Je to oblast v průmyslové části regionu Chomutov, který sousedí s regionem Most.

Zaměstnanost v mikroregionu Jirkov je částečně ovlivněna vývojem na trhu práce v regionu Most, který se vyznačuje vysokou zaměstnaností v odvětví těžebního průmyslu a strukturálními změnami, které vyústily v úbytek pracovních míst pro osoby s nižší kvalifikací a se základním vzděláním v tomto odvětví

Významnějšími zaměstnavateli v mikroregionu jsou: Preciosa a.s. Jablonec nad Nisou, OZ Jirkov, Kaufland ČR v.o.s., který zaměstnává především ženy v profesi prodavačka a firma Jupozabývající se výrobou kovových dílců, textilní průmysl je zastoupen zaměstnavatelem - fyzickou osobou, která nabízí pracovní příležitosti ženám v profesi šička

V mikroregionu působí především drobní podnikatelé v terciární sféře.

Štětsko

Mikroregion Štětsko je oblastí průmyslově-zemědělskou. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem v mikroregionu je společnost MONDI Štětí, a.s..

Společnost Norske Skog Štětí, a.s. ukončila výrobu novinového papíru ve Štětí ke 30.6.2008 a k tomuto datu propustila všech svých 201 zaměstnanců, čímž tento mikroregion přišel o jednoho z významných zaměstnavatelů. V návaznosti na ukončení činnosti továrny přišly o pracovní zakázky obslužné údržbářské a dopravní firmy, které postupně s ubýváním zakázek propouštějí své pracovníky (zejména SOZOL servis, s.r.o., CHVALIS). SOZOL servis, s.r.o., propouštěla zaměstnance v průběhu roku 2009.

V lednu a v únoru roku 2009 následovalo hromadné propouštění zaměstnavatele Continental Automotive VDO Brandýs nad Labem, kam dojíždělo za prací asi 200 až 300 lidí z oblasti Štětka.

Od 1.10.2009 začala propouštět postupně své zaměstnance také společnost UNILEVER ČR v Nelahozevsi (bývalé Povltavské tukové závody). Propuštění všech zaměstnanců skončí v červnu 2010.

Těmito vlivy se zvýšila nezaměstnanost v našem regionu. Nabídka práce v mikroregionu Štětka ani v přilehlých okresech není téměř žádná.

Úštěcko

Úštěcko a okolí patřilo a stále patří mezi oblasti, kde vzhledem k úrodnosti země převládá hlavně zemědělská výroba. Zdejší obyvatelé neměli potřebu se více vzdělávat nad rámec povinné docházky na základní školy. Vzhledem k tomu, že se na konci 20. století a na začátku 21. století situace v zemědělské výrobě hodně zhoršila, nastalo období propouštění stálých zaměstnanců zemědělských družstev. Malinko se v místní oblasti v posledním desetiletí rozšířila průmyslová výroba, převážně výroba kovového nábytku pro zahraniční odběratele, ale do konce roku 2009 tyto firmy vlivem různých příčin ukončily svoji činnost a své zaměstnance propustily.

Proto v míře nezaměstnanosti patří Úštěcko na jedno z prvních míst s nejvyšším procentem nezaměstnaných. Tendence samotného počtu nezaměstnaných kolísá v průběhu roku ve velkých výkyvech, kulminuje během prosince až února, a v letních měsících se pravidelně snižuje. Bohužel konec roku 2009 překonal všechna očekávání přílivu nezaměstnaných do evidence a může se srovnávat s rokem 2002 a 2000, kdy byla míra nezaměstnanosti také na 20 procentech.

Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu podle počtu zaměstnanců v současné době patří Zemědělské družstvo v Liběšicích a Zemědělské družstvo v Úštěku. Stále však přetrvává tendence mírného snižování stavu stálých pracovníků. Sezónní práce dají šanci několika desítkám lidí, kteří se nám po skončení sklizně chmele vrací zpět do evidence.

V soukromé sféře je to hlavně Stavební firma Doležal František, který si najímá drobné živnostníky z Úštěcka, stavební firma p. Trembače z Liběšic, a v roce 2007 otevřený kulturně-sportovní komplex Sporthotel Patriot.

Bohužel v roce 2009 ukončil svou činnost jeden z největších podniků v oboru kovovýroby, firma Kovos Teplice - družstvo Úštěk, kdy z kovodílen od dubna do konce listopadu bylo propuštěno několik desítek zaměstnanců. Také v dubnu ukončila činnost firma KOVELSPOL, která se již od roku 2008 potýkala s existenčními problémy.

Mikroregion Most

Tento mikroregion tvoří samotné okresní město Most. Charakteristická pro tento mikroregion je vysoká koncentrace ekonomicky aktivního obyvatelstva i pracovních příležitostí. Nejvýznamnějšími zaměstnavateli, kteří se nalézají v tomto mikroregionu, jsou Vršanská uhelná a.s., Czech Coal services, a.s., United Energy, a.s. Komořany, České dráhy, a.s. železniční stanice Most, Krajská zdravotní a.s. – Nemocnice Most, Technické služby města Mostu a.s., DOPRAVNÍ PODNIK měst Mostu a Litvínova, a.s., Krušnohorské strojírny Komořany a.s. a mnoho dalších. Všichni tito zaměstnavatelé jsou v rámci mikroregionu dobře dosažitelní za využití MHD.

Problematickou skupinou v tomto regionu stále zůstávají romští občané, především obyvatelé sídliště Most 15 ("Chánov"), kde jsou prakticky všichni obyvatelé bez zaměstnání a pobírají pouze sociální dávky.

Mikroregion Most - venkov

V tomto mikroregionu jsou obce, které tvoří „jakési“ předměstí města Mostu a jsou s ním velice úzce provázány. Charakteristický je menší počet ekonomicky aktivních obyvatel a méně pracovních příležitostí. Přímou v mikroregionu patří mezi větší zaměstnavatele Keramost, a.s. - Most, Eduard Model Accessories, s.r.o. – Obrnice, M-Ward manufacturing, s.r.o. - Korozluky a SIAD Czech, s.r.o.. Lidé v tomto regionu ztratili v minulosti své pracovní uplatnění v souvislosti s restrukturalizací dolů a dramatickým snížením počtu pracovníků v zemědělství. V současné době nachází lidé z tohoto mikroregionu uplatnění jak v firmách, které podnikají přímo zde, tak i v rámci celého okresu. Situaci mírně komplikuje ne právě nejlepší situace v dopravní obslužnosti.

Charakteristiku mikroregionu lze shrnout takto: malý počet ekonomicky aktivních obyvatel, horší dopravní obslužnost, neodpovídající skladba ekonomicky aktivního obyvatelstva.

Jih

Charakteristická pro tento mikroregion zůstává převaha zemědělské výroby před zaměstnaností v průmyslu. Tento trend se začíná měnit s postupným naplňováním rozvojové zóny JOSEPH, kde v roce 2003 začal fungovat první významný průmyslový podnik, a to firma Nematik Czech Republic, s.r.o., dále patří k významným zaměstnavatelům firma Best, a.s. závod Polerady, Věznice Bělušice a zemědělské podniky Fyton s.r.o., STARCAM, s.r.o., DOMES Bylany, s.r.o., Zeva spol s r.o. Bečov. Mnoho obyvatel za práci dojíždí do okresu Louny, zejména do průmyslové zóny TRIANGLE.

Charakteristiku mikroregionu lze shrnout takto: malý počet ekonomicky aktivního obyvatelstva, nevhodná skladba obyvatelstva, špatná dopravní obslužnost, velká problémová skupina rómského obyvatelstva v obci Bečov.

Litvínov a okolí

Tento mikroregion tvoří hlavně druhé největší město okresu Litvínov, dvě menší okolní města Meziboří a Lom a potom ostatní obce. I v tomto mikroregionu je soustředěno několik významných zaměstnavatelů celookresního významu. Je to především Unipetrol RPA, s.r.o. Litvínov (do 1. 8. 2007 Chemopetrol a.s.), který je druhým největším zaměstnavatelem v okrese. Mezi významné zaměstnavatele dále patří ČESKÁ RAFINERSKÁ, a.s. – Litvínov, Schoeller, k.s. - Litvínov, BIS Czech, s.r.o. – Litvínov, EUROMONT GROUP a.s., Eurosupport Manufacturing Czechia s.r.o., Greiner packaging, s.r.o., JAPEK, s.r.o., UNIPETROL DOPRAVA, a.s., Důl Kohinoor, a.s., Primed – Halberstadt – CZ, s.r.o. a mnoho dalších firem.

Převažující část ekonomicky aktivního obyvatelstva pracuje v chemickém a textilním průmyslu.

Charakteristiku mikroregionu lze shrnout takto: vysoký počet ekonomicky aktivního obyvatelstva, relativně vysoký počet pracovních příležitostí a dobrá dopravní obslužnost.

Krupka

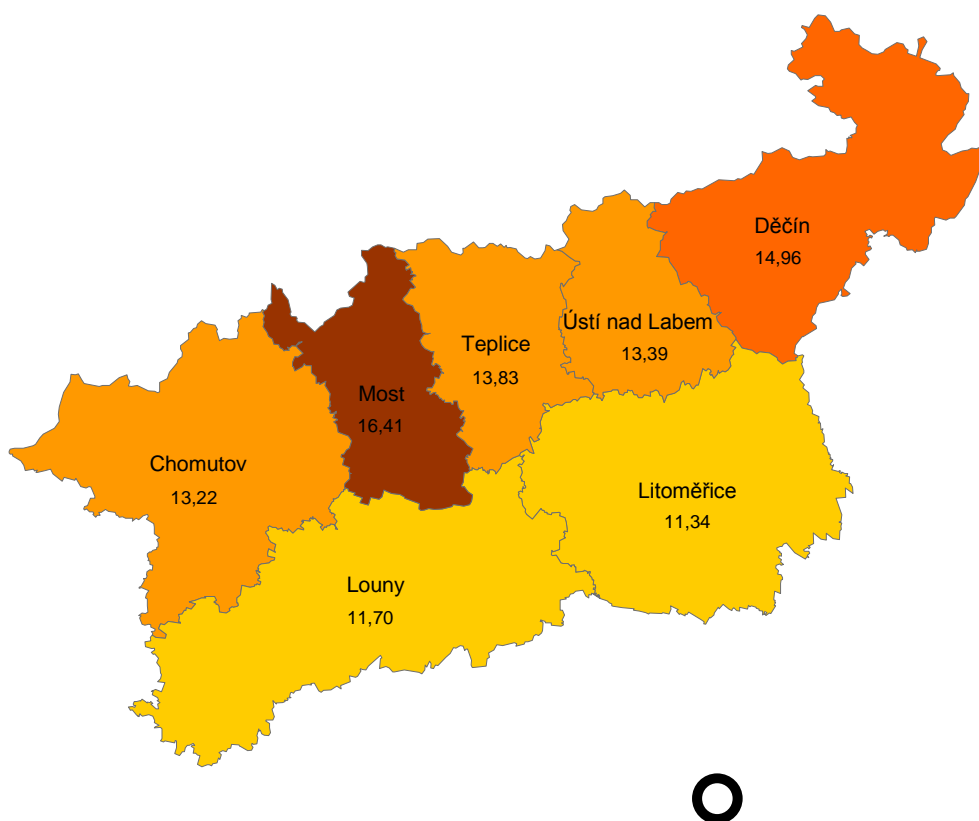
Jedná se o mikroregion s nejvyšší mírou nezaměstnanosti v okrese Teplice. V průběhu roku 2009 se její výše pohybovala mezi 12,4 % a 15,1 %. Velká část obyvatel odsud vyjíždí za prací do Teplic a okolí, v menší míře též do okresu Ústí nad Labem (autobusové i vlakové spojení).

III.8 Mapa kraje - míra nezaměstnanosti k 31.12.2009 rozčleněná na okresy

Míra nezaměstnanosti

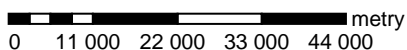
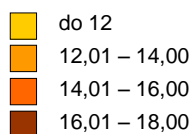
okresy Ústeckého kraje

stav k 31.12.2009

Míra nezaměstnanosti

v okresech (%)

Úřad práce v Ústí nad Labem, 2010

IV. CIZINCI NA TRHU PRÁCE

Tabulka 21 - Zaměstnávání cizinců

Zaměstnaní cizinci	stav k	
	31.12.2008	31.12.2009
zaměstnaní s pracovním povolením	4 064	2 286
informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j), k)l)m)n)	737	954
občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska	2 835	2 785
zelené karty	-	1
Celkem	7 636	6 026

K 31.12.2009 pracovalo v Ústeckém kraji celkem 6 026 občanů EU/EHP+Švýcarska a cizinců, což je meziroční pokles o 1 610. Omezení poptávky po zahraniční pracovní síle ze strany zaměstnavatelů je také důsledkem globální ekonomické krize, kdy bylo MPSV nuceno, s ohledem na nově vzniklou situaci na trhu práce, přijmout nová opatření. Došlo tím ke snížení počtu vydaných pracovních povolení. Nadále se jedná o reakci na neodpovídající kvalifikační strukturu uchazečů o zaměstnání, kdy je obtížné získat na určitá pracovní místa zaměstnance s potřebnou kvalifikací. Srovnáme-li situaci v rámci ČR dle krajů, Ústecký kraj je na 11. místě v zaměstnávání cizinců. Největší zaměstnanost cizinců v Ústeckém kraji je v okresech Litoměřice (1 458) a Ústí nad Labem (1 070), následují Teplice (940), Chomutov (904), Louny (684), Most (602) a nejmenší je v okrese Děčín (368).

Z celkového počtu zaměstnaných cizinců v kraji jich pracuje na základě povolení k zaměstnání 2 286 (meziroční pokles o 1 778 cizinců). Povolení jsou vydávána pouze pro profese nedostatkové či vysoce odborné. Při vyřizování žádostí o jejich prodloužení je zvažována možnost integrace a opět se přihlíží k situaci na trhu práce.

Dále bylo zaevidováno 2 785 informačních karet občanů EU/EHP + Švýcarska (meziroční nárůst o 50). Nejpočetnější skupinu nadále tvoří Slováci. Počet informací cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání je 954 (nárůst o 217). Jedna z příčin tohoto nárůstu je získání trvalého pobytu u cizinců třetích zemí.

Cizinci zde vykonávají práce, o které není ze strany občanů ČR zájem. Pracují v profesích, kde přetrvává převis poptávky nad nabídkou (zejména ve stavebnictví, výrobě kovových konstrukcí, v lodním průmyslu, v potravinářském a textilním průmyslu). Jedná se o profese jako např. svářeč-zámečnick, obsluha strojů a zařízení, montážní dělník, stavební dělník, šička a také o vysoce kvalifikovaní specialisté zahraničních firem, kteří zde vykonávají manažerské funkce. Nadále ze strany zaměstnavatelů platí argumenty pracovitosti, lepší morálky, ochota práce přesčas, malá absence a neposlední řadě výše mzdy, kdy se manuální zahraniční pracovníci uplatňují v profesích s nízkou mzdovou hladinou, které nejsou pro tuzemské pracovníky vzhledem k úrovni sociálních dávek „ekonomické“.

Nejčastěji obsazované profese dle okresů:

Děčín

zaměstnaní s pracovním povolením: zedník, dělník čalounické výroby a potravinářské, svářeč

informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n): dělník potravinářské výroby, kuchař (vč. pomocného), dělník čalounické výroby, zedník, lékař, prodavač, pěstitel, šlechtič lesa

občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska: montážní dělník el. zařízení, zpracovatel pekárenských výrobků, vedoucí pracovník, soustružník

Chomutov

zaměstnaní s pracovním povolením: zedník, dělník recyklace odpadu, vedoucí pracovník, obráběč kovů, svářeč, tavič, šička, tesař, zámečnick, stavební zámečnick, masérka, kuchař

informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n): stavební dělník, obsluha strojů a zařízení, pomocný stavební dělník

občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska: zemědělský dělník, zámečnick, obsluha strojů a zařízení, zedník, svářeč, stavební dělník, strojírenský dělník

Litoměřice

cizinci s pracovním povolením: šička, montér kovových konstrukcí, svářeč, obsluha poloautomatických strojů v lodním průmyslu, stavební dělník

informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n): vedoucí pracovník, lektor cizích jazyků

občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska: šička, montér kovových konstrukcí, svářeč, obsluha poloautomatických strojů v lodním průmyslu, stavební dělník

Louny

cizinci s pracovním povolením: pomocný dělník, vedoucí pracovník, šička, manažer

informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n): lékař, lektor cizích jazyků, čalouník

občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska: sezónní zemědělské práce, svářeč, operátor průmyslových strojů, zámečnick, pomocný dělník

Most

cizinci s pracovním povolením: zedník, montážní dělník, svářeč, lékař, obsluha strojů a zařízení, stavební dělník

informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n): lékař, pomocný dělník v průmyslu, zedník, šička, obsluha zemních a příbuzných strojů

občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska: zámečnick, svářeč, lékař, montér potrubář, zedník, montážní a manipulační dělník, lešenář, montér kovových konstrukcí

Teplice

cizinci s pracovním povolením: lektor cizích jazyků, stavební dělník, kvalifikovaný dělník v dřevovýrobě, manažer, svářeč, obchodní zástupce, zedník, kuchař

informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n): operátor, dělník ve výrobě, lékař

občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska: lékař, svářeč, řidič kamiónu, pomocný pracovník ve výrobě, stavební dělník

Ústí nad Labem

cizinci s pracovním povolením: svářeč kovů a páječ jinde neuvedený, montér kovových konstrukcí, zedník, inženýr projektant, zámečnick, obsluha stavebního, mostového jeřábu, lodní, letecký montér kovových konstrukcí, lakýrník kovů, betonář

informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n): členové souboru baletního nebo hudebního a orchestru, zedník, pomocný kuchař

občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska: zedník, dělník na stavbách a údržbě silnic vč. pomocného dělníka, lékař, pomocní a nekvalifikovaní pracovníci

V. AKTIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI

V.1 Vynaložené finanční prostředky na APZ

Tabulka 22 - Výdaje na politiku zaměstnanosti (v tis. Kč)

Výdaje na PZ	rok 2008	rok 2009
výdaje na politiku zaměstnanosti celkem (PZ)	1 462 099	2 067 680
z toho na pasivní politiku (PPZ)	668 892	1 264 379
<i>podíl PPZ na PZ v %</i>	45,75%	61,15%
na aktivní politiku (APZ) ¹⁾	614 630	585 912
<i>podíl APZ na PZ v %</i>	42,04%	28,34%
Podpora zaměstnávání OZP - příspěvek dle §78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti	157 950	160 080
<i>podíl podpory zaměstnávání OZP na PZ v %</i>	10,80%	7,74%
Insolvence	20 630	57 309
<i>podíl insolvence na PZ v %</i>	1,41%	2,77%

¹⁾ včetně ESF

V celkových výdajích na politiku zaměstnanosti se v roce 2009 v Ústeckém kraji nejvíce zvýšil podíl výdajů na pasivní politiku zaměstnanosti a došlo i ke zvýšení podílu insolvence. Naopak podíl aktivní politiky a podpory zaměstnávání OZP se snížil. U pasivní politiky nezaměstnanosti je nárůst vlivem celkového zvýšení počtu nezaměstnaných uchazečů v důsledku recese. Přidělení prostředků úřadům práce ze státního rozpočtu na aktivní politiku zaměstnanosti je nadále navyšováno realizací Národních individuálních projektů (NIP), spolufinancovaných z ESF.

Bylo to především v rámci znovu otevřeného Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ), který prostřednictvím NIPu umožnil až do konce května 2009 podporovat zaměstnávání nekvalifikovaných osob formou veřejně prospěšných prací. Dále v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) prostřednictvím dalších NIPů. Těmito národními projekty byla v dalších měsících dofinancována již zřízená místa pro VPP a dále jimi bylo financováno vyhrazování SÚPM.

Přetrvává názor, aby cílem byl stav, kdy by prostředky na aktivní politiku zaměstnanosti měly výrazně převyšovat výdaje na vyplácení podpor v nezaměstnanosti. Z hlediska možnosti příznivého ovlivňování trhu práce je snižování objemu prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti chybou. Názor na tento problém v oblastech s nízkou mírou nezaměstnanosti (vč. Prahy) může být diametrálně rozdílný, ale v Ústeckém kraji je to stále velice potřebný systém s velkou účinností při umisťování uchazečů o zaměstnání z rizikových skupin. APZ sehrála důležitou roli při ovlivňování nezaměstnanosti hlavně u ohrožených skupin uchazečů o zaměstnání, a to zejména v současném období růstu nezaměstnanosti (viz. část III. NEZAMĚSTNANOST).

Tabulka 23 - Výdaje APZ dle jednotlivých nástrojů včetně závazků z minulého období (v tis. Kč)

Nástroj APZ	rok 2008	rok 2009
VPP	97 525	60 218
SÚPM zřízené a vyhrazené zaměstnavateli	70 023	35 486
SÚPM zřízené uchazeči o zaměstnání - SVČ	8 900	13 399
CHPD a CHPM vytvořené pro OZP	8 970	29 530
CHPM – SVČ vytvořené pro OZP	674	773
příspěvek na provozní náklady CHPD, CHPM a CHPM - SVČ vytvořené pro OZP	32 967	48 885
rekvalifikace, poradenské aktivity (vč. OP LZZ)	49 052	53 378
překlenovací příspěvek	394	0
příspěvek na dopravu zaměstnanců	450	0
příspěvek na zapracování	0	0
příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program	0	0
cílené programy k podpoře zaměstnanosti (vč. OP LZZ)	3 037	5 977
programy tvorby nových pracovních míst	94 194	15 150
projekty ESF – OP RLZ	212 683	47 674
projekty ESF – OP LZZ	-	16 605
projekty ESF – OP LZZ – VPP	23 897	154 928
projekty ESF – OP LZZ – SÚPM	6 168	101 976
převody do rezervních fondů ÚP	0	0
převody do fondů organizačních složek státu (OSS)	0	0
ostatní (semináře, expertízy apod.)	5 696	1 941
celkem	614 630	585 920

Na realizaci aktivní politiky zaměstnanosti vynaložily v roce 2009 úřady práce Ústeckého kraje 585 920 tis. korun (vč. prostředků z ESF). NIPy z OP RLZ a z OP LZZ byly, po jejich připravenosti k realizaci, využity pro nástroje VPP a SÚPM. Jak již bylo řečeno, jedná se o velice rozumně investované prostředky státního rozpočtu a rozpočtu ESF a to nejen proto, že umožnily vytvoření pracovních příležitostí pro tisíce lidí nejvíce znevýhodněných na trhu práce a zvýšily jejich zaměstnatelnost. Zároveň byly tyto prostředky využívány na další vzdělávání uchazečů o zaměstnání formou rekvalifikačních kurzů, které zvýší jejich uplatnitelnosti na trhu práce. Hlavním úkolem úřadů práce v roce 2009 bylo, zaměřit se na realizaci rekvalifikací, jakožto hlavního nástroje vedoucího ke zvýšení zaměstnatelnosti z dlouhodobého hlediska prostřednictvím získávání nové kvalifikace, zvyšování, rozšiřování či prohlubování kvalifikace dosavadní. Nástroje společensky účelná pracovní místa a veřejně prospěšné práce byly nástroji doprovodnými. V neposlední řadě byly tyto prostředky využívány k financování kurzů, jejichž cílem je získání nebo zvýšení pracovní motivace uchazeče o zaměstnání.

V.2 Komentář k realizaci jednotlivých nástrojů APZ

Tabulka 24 - Počet vytvořených pracovních míst v rámci jednotlivých nástrojů APZ s finančním příspěvkem úřadu práce

Nástroj APZ (celkový počet nových pracovních míst)	rok 2008		rok 2009	
	počet míst	počet uchazečů	počet míst	počet uchazečů
VPP	986	1 414	932	1 031
SÚPM zřízené a vyhrazené zaměstnavateli	1030	1 093	507	537
SÚPM zřízené uchazeči o zaměstnání - SVČ	132	132	194	194
CHPD a CHPM vytvořené pro OZP	100	287	266	328
CHPM – SVČ vytvořené pro OZP	7	7	10	10
projekty ESF - OP LZZ - VPP	1209	1 489	1973	2 261
projekty ESF - OP LZZ - SÚPM	467	458	2173	2 130
Celkem	3 931	4 880	6 055	6 491

Počet vytvořených pracovních míst (6 055) v rámci APZ je v meziročním srovnání o 2 124 větší a míra nezaměstnanosti tím byla snížena o cca 0,4 %. Je zřejmé výrazné navýšení nově umístěných uchazečů. S tím souvisí navýšení čerpání finančních prostředků v jednotlivých nástrojích APZ. Dosažené výsledky napomohly ke zvýšení zaměstnanosti v oblasti působnosti ÚP, což je pozitivní ve vztahu ke stále přetrvávající hospodářské recesi.

Největší podíl na APZ mají stále, vyjma programů tvorby nových pracovních míst a projektů z ESF, veřejně prospěšné práce a to, jak z hlediska vynaložených prostředků, tak i z hlediska počtu vytvořených pracovních míst pro jinak takřka neumístitelné uchazeče o zaměstnání a to přímo v obcích, kde žijí. Na další pozici jsou pak SÚPM, kde mezi zaměstnavateli je zájem jak o vyhrazení, tak o zřízení SÚPM.

Tabulka 25 - Příspěvky poskytované v rámci APZ

nástroj APZ (celkový počet podpořených osob)	rok 2008	rok 2009
osoby s příspěvkem		
překlenovací příspěvek	52	0
příspěvek na zapracování	0	0
příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program	0	0
příspěvek na provozní náklady CHPD, CHPM a CHPM - SVČ vytvořené pro OZP	1 478	1 722
příspěvek na dopravu		
počet zaměstnavatelů	0	0
počet zaměstnanců	0	0

Navíc úřady práce přispívají na provoz v již existujících chráněných dílnách a na poradenství v rámci projektů. Nadále přetrvává skutečnost, že zbývající nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (příspěvky – překlenovací, na zapracování, při přechodu na nový podnikatelský program a příspěvek na dopravu²), nebyly v praxi využívány. Důvodem je, že se jedná pouze o doplňující nástroje APZ.

² Od 1.1.2009 je novelou ZoZ č. 382/2008 Sb. § 115 (příspěvek na dopravu zaměstnanců) zrušen

Společensky účelná pracovní místa

V období od 1.1.2009 do 31.12.2009 byla zřízeno či vyhrazeno u zaměstnavatele 507 společensky účelných pracovních míst (SÚPM) financovaných ze státního rozpočtu ČR. Meziročně se nám tento počet snížil o 523. Na tato místa bylo umístěno 537 uchazečů, což je o 556 méně než v předešlém roce.

Z prostředků ESF bylo v minulém roce financováno 2 173 SÚPM, na které bylo umístěno 2 130 uchazečů. Meziročně se jedná o nárůst o 1 706 míst, resp. 1 672 uchazečů.

S přispěním úřadů práce zahájilo samostatnou výdělečnou činnost 194 uchazečů o zaměstnání, což v meziročním srovnání představuje nárůst o 62 uchazečů.

Veřejně prospěšné práce

V období od 1.1.2009 do 31.12.2009 bylo v rámci veřejně prospěšných prací (VPP) financovaných ze státního rozpočtu ČR vytvořeno 932 pracovních míst. V průběhu roku na ně bylo umístěno 1 031 uchazečů. Meziročně došlo k nárůstu o 54 míst a 383 umístěných uchazečů.

V roce 2009 bylo v rámci tohoto nástroje financovaného z prostředků ESF vytvořeno 1 973 pracovních míst a umístěno 2 261 uchazečů. V meziročním srovnání došlo k poklesu o 764 míst a 772 uchazečů.

Největší skupinu zaměstnavatelů v rámci VPP tvoří města, obce a jejich příspěvkové organizace. Tím dochází ke zlepšování kultury prostředí na obcích..

Podpora osob se ZP

V roce 2009 poskytl ÚP příspěvek na provoz chráněných dílen (CHD) a chráněných pracovních míst pro 1 722 osob se ZP. Meziročně se jedná o nárůst 244 pracovních míst.

Ve sledovaném období bylo zřízeno 266 pracovních míst v CHD a CHPM, na které se umístilo 328 osob. V meziročním srovnání se jedná o nárůst 166 zřízených pracovních míst. V průběhu roku 2009 bylo zřízeno 10 CHPM - SVČ. V roce 2008 bylo v rámci těchto nástrojů zřízeno 7 CHPM - SVČ.

Součástí podpory osob se zdravotním postižením je i poskytování příspěvku zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % těchto občanů z celkového počtu svých zaměstnanců. Příspěvek náleží zaměstnavateli ve výši skutečně vynaložených mzdových nákladů na zaměstnance v pracovním poměru, který je osobou se ZP, včetně pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance, nejvýše 8 000 Kč (výše příspěvku byla stanovena novelou ZoZ od 1.1.2009). V roce 2009 bylo takto podpořeno 159 zaměstnavatelů, v předchozím roce to bylo 145 zaměstnavatelů.

V.3 *Rekvalifikace*

Tabulka 26 - Rekvalifikace uchazečů a zájemců o zaměstnání, rekvalifikace zaměstnanců

ukazatel	rok 2008	rok 2009
<i>rekvalifikace uchazečů o zaměstnání</i>		
počet uchazečů zařazených do rekvalifikací	5 900	4 221
z toho: ženy	3 578	2 259
absolventi škol a mladiství	341	233
OZP	570	330
rekvalifikaci ukončilo celkem	5 846	4 015
z toho úspěšně	4 954	3 510
počet uchazečů umístěných po rekvalifikaci ¹⁾	3 652	1 257
<i>rekvalifikace zájemců o zaměstnání</i>		
počet zájemců zařazených do rekvalifikací	114	50
rekvalifikaci ukončilo celkem	108	42
z toho úspěšně	102	37
počet zájemců umístěných po rekvalifikaci	10	13
<i>rekvalifikace zaměstnanců</i>		
počet zaměstnavatelů	55	55
počet zaměstnanců zařazených do rekvalifikací	294	216
rekvalifikaci ukončilo celkem	290	202
z toho úspěšně	289	201

¹⁾ Do 12 měsíců po ukončení rekvalifikace

Počet rekvalifikovaných uchazečů se proti stejnému období loňského roku zatím výrazně snížil (o 1 679). Toto nastalo v důsledku řešení výběrů vzdělávacích středisek dle nového právního předpisu, formou veřejných zakázek malého a velkého rozsahu. V průběhu prvního pololetí byla výběrová řízení z převážné části dokončena, v průběhu druhého začala samotná realizace rekvalifikací.

V roce 2009 ukončilo rekvalifikační kurzy 4 015 uchazečů o zaměstnání, z tohoto počtu 3 510 úspěšně. Meziročně se jedná o pokles o 1 831 uchazečů, přičemž podíl úspěšně ukončených rekvalifikací na celkovém počtu se v meziročním srovnání zvýšil cca o 3 %, v obou případech se pohyboval nad hranicí 80 %. Pořádané rekvalifikační kurzy byly nejčastěji zaměřeny na obsluhu osobního počítače, svařování, řídicí motorových vozíků, činnost v sociálních službách, administrativu, zahradnické práce - údržbu vnější zeleně, rozšíření řidičského průkazu na sk C a E . Podle možností jednotlivých úřadů práce byla zabezpečována poptávka po kurzech na zvýšení počítačové gramotnosti.

V.4 *Zkušenosti s realizovanými projekty ESF*

Jedním z klíčových finančních nástrojů realizace Evropské strategie zaměstnanosti je Evropský sociální fond. Jeho hlavním posláním je rozvíjení zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, podpora sociálního začleňování osob a rovných příležitostí se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. Projekty realizované a financované v rámci ESF můžeme rozdělit do tří kategorií na národní individuální projekty (NIP), regionální individuální projekty (RIP) a grantové projekty.

Národní individuální projekty byly v roce 2009 realizovány prostřednictvím úřadů práce podle stejné metodiky a pravidel jako nástroje aktivní politiky zaměstnanosti. Finanční prostředky na realizaci aktivit v rámci NIP jsou přiděleny jednotlivým úřadům práce rovněž podle stejného mechanismu jako prostředky národní aktivní politiky zaměstnanosti, tzn. koeficientu potřeby. V současnosti jsou úřadu práce v kraji takto realizovány 3 národní projekty, a to veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa a poradenské činnosti a rekvalifikace podporující zvýšení zaměstnatelnosti. Více o těchto nástrojích je možno nalézt v kapitole APZ.

Regionální individuální projekty s dopadem na celý kraj, resp. na 2 a více okresů, jsou zaměřeny na komplexní řešení situace určité skupiny uchazečů či zájemců o zaměstnání na trhu práce.

Za implementaci RIP odpovídá za ústecký kraj Úřad práce v Ústí nad Labem společně s ostatními úřady práce (Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice). V roce 2009 byly PÚP v Ústí nad Labem schváleny tři, a sice „V padesáti nekončíme“, „Cesta dlouhodobě evidovaných uchazečů k zaměstnání“ a „První šance i mladým bez vzdělání“. Realizace těchto projektů započala 1.7.2009 a ve zbytku roku se nich zapojilo 64 účastníků v případě projektu „V padesáti nekončíme“ a 110 účastníků do projektu „První šance i mladým bez vzdělání“. Do projektu „Cesta dlouhodobě evidovaného uchazeče k zaměstnání“ nebyli v průběhu roku 2009 zapojeni žádní uchazeči.

Projekt „V padesáti nekončíme“

Specifickým cílem projektu je zlepšení přístupu cílové skupiny (CS) k zaměstnání, a to inovativním využitím nástrojů APZ, zvýšením jejich efektivnosti a zvýšením kvality informačních, poradenských, vzdělávacích a zprostředkovatelských služeb. Dále podpora motivace, kvalifikace, osobnostních a profesních předpokladů CS, využití nástrojů individuální, cílené, dlouhodobé, ucelené poradenské činnosti (BD, rekvalifikace, individ. poradenství, IPP, součinnost s manažerem TP, spec. poradenství, motivační aktivity vedoucí k lepší znalosti TP a obnovení pracovních návyků, rekvalifikace pro konkrétní pracovní místo), podpora při vyhledávání zaměstnání, vyhledávání pro zaměstnavatele, INDIVIDUÁLNÍ PŘÍSTUP k zástupcům CS, podpora a rozvoj spolupráce se soc. partnery a zaměstnavateli Ústeckého kraje.

Ústecký kraj se dlouhodobě nachází na jednom z předních míst v ČR, co se týká míry nezaměstnanosti. Důvodem tohoto fenoménu je to, že se jedná o strukturálně postižený region, s krajně nepříznivou vzdělanostní strukturou pracovní síly, vysokou mírou fluktuace osob s vyšším stupněm vzdělání a s vysokým procentem lidí s nízkým vzděláním. Příčinou je zejména struktura průmyslu minulého období v této oblasti, kdy převažovala potřeba pracovní síly dělnických profesí bez požadavku vyššího vzdělání. V současné době se poptávka ze strany zaměstnavatelů mění. Převažuje zájem o lidi kvalifikované, adaptabilní, kteří ovládají moderní technologie nebo jsou ochotni se jim učit, jsou motivovaní, otevření novým poznatkům a znalostem. Z tohoto hlediska jsou jednou z nejvíce znevýhodněných kategorií uchazečů a zájemců o zaměstnání osoby starší 50 let (zvláště pak 55+), které většinou tyto požadavky nespĺňují.

Projekt „Cesta dlouhodobě evidovaného uchazeče k zaměstnání“

Hlavním cílem projektu je zvýšení efektivnosti nástrojů APZ a jejich rozšíření o inovativní prvky. Specifické cíle (v rámci projektu budou naplněny cíle výzvy):

1. Realizací nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. aktivita 3,4,5,6,7,8
2. Zvýšení efektivnosti využití nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a zavádění nových či inovovaných nástrojů. aktivita 1,2,3,4,5,6,7,8
3. Podpora preventivních opatření na trhu práce. aktivita 2,3,4,5
4. Podpora motivačních nástrojů. aktivita 2,3,4,5,6,8
5. Podpora zprostředkovatelských aktivit a vytváření nových pracovních míst a podpora pracovních míst vyčleněných na trhu práce. aktivita 3,4,7,8
6. Rozvoj spolupráce se sociálními partnery a dalšími institucemi spolupracujícími na TP. aktivita 3,4,5

Ústecký kraj se dlouhodobě nachází na prvním místě v ČR, co se týče míry nezaměstnanosti. V okrese Most je pak nejvyšší již mnoho let, hlavně v důsledku snížení pracovních míst v těžebním a chemickém průmyslu. Dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání tvoří na úřadech práce polovinu celkového počtu. Typickým problémem této skupiny je snížená motivace k práci, která s délkou nezaměstnanosti klesá až k úrovni rezignace na další hledání práce a smíření se s životem "na dávkách". Závažnost problému dlouhodobé nezaměstnanosti se navíc zvyšuje s často se vyskytující kumulací jednotlivých typů znevýhodnění. Projekt může zabránit tomuto nepříznivému vývoji především:

- individuální práci s cílovou skupinou se zaměřením na odstraňování překážek bránících zapojení v práci

- prevencí vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti, tj. včasným poskytnutím informací o aktuální situaci na trhu práce a způsobech hledání zaměstnání, včetně méně tradičních metod, osobám patřícím do skupin ohrožených dlouhodobou nezaměstnaností
- aktivizací dlouhodobě nezaměstnaných, která způsobí vytržení z letargie návyku na život na dávkách a poskytne motivaci stát se žádoucí pro zaměstnavatele, formou motivačních a revitalizačních aktivit
- zvyšováním kompetencí, adaptability a flexibility uchazečů formou profesního vzdělávání zahrnujícím praxi u zaměstnavatelů
- vytvářením vhodných pracovních míst a pracovního prostředí, které umožní dlouhodobé pracovní uplatnění těchto uchazečů
- podporou zaměstnavatelů, jejich motivací k zaměstnávání těchto osob

Projekt „První šance i mladým bez vzdělání“

Obecným cílem projektu je podpořit úsilí mladých osob při získání udržitelného zaměstnání, odstranit jejich handicapy spočívající v absenci pracovní praxe a rozvinout jejich pracovní návyky. Hlavními cíli bude:

- a) stanovit individuální potřeby jednotlivých klientů projektu a podle nich nastavit jejich další postup v nabízených projektových aktivitách.
- b) podpořit zvýšení potřebných kompetencí účastníků projektu prostřednictvím vzdělávacích, poradenských a diagnostických programů
- c) rozvinout rozsáhlý individuální systém poradenství prostřednictvím osobních poradců
- d) zprostředkovat zaměstnání pro cílovou skupinu
- e) realizovat publicitu, diseminaci a mainstreaming projektu

Mladé osoby jsou jednou z problémových skupin, na kterou je zaměřena zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání ze strany úřadů práce. Do této skupiny patří absolventi i mladiství. Specifikum této cílové skupiny spočívá v tom, že se jedná o nezaměstnané s absencí praxe a pracovních návyků. Velmi často také neodpovídá kvalifikace a vzdělání zástupců této cílové skupiny současným požadavkům trhu práce. Dochází tak k nežádoucímu efektu, kdy se v evidenci úřadů práce objevují ve vysoké míře zástupci skupiny, která by měla být jednou z ekonomicky a pracovních nejaktivnějších. Dalším nedostatkem této cílové skupiny je skutečnost, že její zástupci ještě nemají dostatečné zkušenosti s hledáním si zaměstnání, chybí jim dostatečné sebeprezentační schopnosti, případně zdravá míra asertivity. Významným limitujícím faktorem u těchto nezaměstnaných je, jak již bylo uvedeno, absence praxe. Předkládaný projekt bude tento problém eliminovat pomocí dotovaných pracovních míst, která umožní zaměstnavatelům překlenout "zaškolovací" období nového zaměstnance. Nezastupitelnou roli budou v projektu hrát tzv. osobní poradci, jejichž úkolem bude být v intenzivním kontaktu s účastníky projektu a pomáhat jim s hledáním zaměstnání. Žadatel projektu tedy předkládá tento projekt jako účinný komplexní nástroj pomoci této cílové skupině při hledání zaměstnání.

Celkem se v období 2009-2012 zúčastní v projektech RIP přes 5 200 účastníků, přičemž k nalezení takovéto masy účastníků projektu znamená oslovit 2,5 až 3 násobek více než je účastníků, to znamená oslovit a vybrat z cca 15 000 uchazečů v Ústeckém kraji.

V rámci jednotlivých úřadů práce dochází k realizaci projektů využívaných pro potřeby jednotlivých okresů. Úřady práce v Ústeckém kraji v roce 2009 realizovali následující projekty.

Projekt „Rodina a práce se dá spojit“ - ÚP Chomutov

Cílovou skupinou projektu jsou uchazečky o zaměstnání, ženy pečující o děti, dlouhodobě evidované ženy, ženy vracející se na trh práce a ženy se zdravotním postižením. Realizátorem projektu ESF je vzdělávací a poradenská společnost Asista, s.r.o. se sídlem v Mostě a projekt spadá do oblasti podpory Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladování pracovního a rodinného života. V rámci uvedeného projektu byla v roce 2009 zahájena rekvalifikace „Obsluha osobního počítače“,

do které bylo ve spolupráci s Úřadem práce v Chomutově zařazeno 12 uchazeček o zaměstnání z cílové skupiny.

Projekt „Aktivní maminka“ - ÚP Louny

Projekt „Aktivní maminka“ bude realizován v období od 1.8.2009 do 31.7.2010 a v průběhu roku 2009 do něj bylo zařazeno 45 osob. Realizátorem tohoto projektu je společnost bfz o.p.s..

Projekt „FemiNet - Rovné příležitosti žen na trhu práce“ - ÚP Louny

Projekt „FemiNet – Rovné příležitosti žen na trhu práce“ bude realizován v období od 1.8.2009 do 31.7.2011 a ve zbytku roku 2009 do něj bylo zařazeno 60 osob. Realizátorem projektu je společnost SELLI s.r.o.

Projekt „Nová výzva 240“ - ÚP Louny

Do projektu „Nová výzva 240“, který bude realizován v období od 1.7.2009 do 30.6.2011, bylo v průběhu roku 2009 zařazeno 61 osob. Realizátorem projektu je Vzdělávací centrum Podkrušnohoří.

Projekt „Rodina a práce na Mostecku“ - ÚP Most

Projekt "Rodina a práce na Mostecku" realizovaný od 1.1.2009 pracuje se skupinou nezaměstnaných, kteří jsou znevýhodněni na trhu práce skutečností, že pečují o jiného člena rodiny, ať už děti, seniory či osoby zdravotně postižené, a tudíž jejich šance na získání zaměstnání nejsou shodné s nezaměstnanými bez těchto povinností. Projekt umožňuje těmto lidem se zapojit do procesu vzdělávání a následně i do pracovního procesu tím, že zajistí po dobu trvání odbornou péči o člena rodiny, jehož má nezaměstnaný v péči. S využitím více nástrojů APZ poskytuje projekt příležitost osobám s rodinnými vazbami ztěžujícími vstup na trh práce příležitost ke sladění rodinného života s pracovním. Následně pak má projekt za cíl nabídnout zaměstnavatelům často kvalitní pracovní sílu, při vytvoření nových pracovních míst s nestandardním a specifickým přístupem zaměstnavatele k zaměstnanci. Projektu se zúčastní celkem 100 osob, z toho se 80 zúčastní rekvalifikace, podpořených 60 osob získá zaměstnání na dobu 12 měsíců.

Projekt „Práce na Mostecku pro každého“ - ÚP Most

Projekt „Práce na Mostecku pro každého“ realizovaný od 1.1.2009 se zaměřuje na cílovou skupinu osob se základním vzděláním nebo s kvalifikací, kterou uchazeči a zájemci o zaměstnání nemohou uplatnit na trhu práce, ať už z důvodu zdravotního stavu, sociální zátěže, nebo ztráty profesních dovedností u lidí, kteří dlouhodobě nevykonávali profesi, v níž se původně vyučili. Klientům úřadu práce bude poskytnuta komplexní služba zahrnující diagnostiku, motivaci a vzdělávání ústící do vstupu na trh práce s možností podpory formou mzdových příspěvků po dobu 10 měsíců. Podpořeno bude celkem 300 osob z Mostecká splňujících kritérium nedostatečnosti kvalifikace. Všichni účastníci projektu projdou diagnosticko-motivační fází, jejímž výsledkem bude výběr vhodného vzdělávání formou rekvalifikace (nejméně 200 účastníků kurzů) nebo přímý vstup na trh práce. Pro 100 osob bude zajištěno dotované zaměstnání, dalších nejméně 50 osob bude umístěno na pracovní místa nedotovaná.

Projekt „Podpora zaměstnanosti v sociálně vyloučených lokalitách Mostecká“ - ÚP Most

Předmětem zájmu předkládaného projektu realizovaného od 1.9.2009 jsou jak Romové, tak také všichni ostatní obyvatelé definovaných lokalit postižení sociálním vyloučením a stigmatizací. Úřad práce trvá na řešení problému zaměstnanosti v sociálně vyloučených lokalitách jakožto problému

sociálně ekonomického, nikoli etnického, zejména s ohledem na nemožnost ze statistik určit, kdo je a není Rom. Projekt si dává za cíl umožnit uchazečům a zájemcům o zaměstnání, kteří bydlí ve znevýhodněném prostředí sociálně vyloučených lokalit, začlenit se na trh práce, jakož i podpořit osoby žijící v sociokulturně znevýhodněném prostředí prostřednictvím cíleného poskytnutí komplexní služby zahrnující diagnostiku, motivaci a vzdělávání ústící do vstupu na trh práce s možností podpory formou mzdových příspěvků po dobu 6 měsíců. Podpořeno bude celkem 300 osob z Mostecka, splňujících kritérium nedostatečnosti kvalifikace a podpory pracovních míst takovým způsobem, aby získali zpět či si nově vytvořili návyky potřebné k úspěšnému získání a následnému udržení si kvalitního zaměstnání. Cílem je i posílení spolupráce s místními NNO za účelem zefektivnění nástrojů APZ při rozvoji kompetencí a zaměstnávání sociálně vyloučených osob. Z celkového počtu 400 osob projde rekvalifikacemi 200 lidí. Počet podpořených pracovních míst na dobu 12 měsíců bude 100.

Projekt „Kredit - Sociální ekonomika na Mostecku“ - ÚP Most

Projekt realizovaný od 1.9.2009 usiluje o propojení problematiky začleňování zdravotně postižených osob s uplatněním sociálně znevýhodněných uchazečů a zájemců o zaměstnání prostřednictvím zavádění principů sociální ekonomiky. Klade si za hlavní cíl zvyšovat povědomí o společensky odpovědném chování firem a zajistit tak propustnost mezi chráněným a nechráněným trhem práce. Název projektu KREDIT (důvěra, hodnota) vyjadřuje přesvědčení o kompetenci znevýhodněných osob být plnoprávními členy společnosti pracovním uplatněním přinášejícím uspokojení jim samým i místní komunitě. Cílem projektu je umožnit začleňování uchazečů a zájemců o zaměstnání se zdravotním postižením a sociálním znevýhodněním na trh práce. V projektu bude 60 osob, z toho 50 projde rekvalifikacemi a podpořeno bude 15 pracovních míst pro 30 osob (na dobu 12 měsíců pro každého z nich).

Projekt „Mikroregiony Mostecka“ - ÚP Most

Další projekt realizovaný od 1.9.2009 je nyní ve fázi hodnocení. Projekt nachází komplexní řešení pro obce: poradenství, vzdělávání, nekolidující zaměstnání a podporu pracovních míst, stejně jako přípravu projektových manažerů obce. Cílem je snižování rozdílů v zaměstnanosti venkovských a městských oblastí okresu Most. Inovativnost projektu spočívá především v tom, že kromě znevýhodnění v osobnostních či sociálních charakteristikách uchazečů a zájemců o zaměstnání chápe projekt MIKROREGIONY jako plnohodnotné znevýhodnění též bydliště cílových skupin v geograficky odlehlejších částech okresu.

Projekt „EMA - efektivními metodami k aktivitě - program pro nezaměstnané ženy se základním a neupotřebitelným vzděláním“ - ÚP Teplice

Do projektu bylo v roce 2009 zařazeno 21 uchazečů a dílčí zhodnocení bude možné až po ukončení jeho prvního cyklu. Realizátorem projektu je společnost bfz o.p.s., Cheb, pobočka Teplice.

Specifickými projekty sloužícími k lepší spolupráci se zaměstnavateli, rozvoji a poskytování služeb v rámci APZ na vysoké úrovni jsou projekty „Real APZ“ a „SeZam“, který volně navazuje na projekt ITP realizovaný v uplynulých letech.

Projekt „SeZam“

Koncem roku 2009 byl schválen projekt „Rozvoj služeb a spolupráce se zaměstnavateli v měnicích se podmínkách na trhu práce“, pracovní název SeZam. Jedná se o projekt financovaný z prostředků OP LZZ (operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost). Projekt je schválen na dobu tří let, počátek 1.11.2009, ukončení 31.10.2012.

Cílem projektu je vytvoření a pilotní odzkoušení systému spolupráce služeb zaměstnanosti se zaměstnavateli při vytváření nabídky požadovaných kvalitních pracovních míst pro zájemce a uchazeče o zaměstnání. Hlavním smyslem projektu je že úřady práce a zaměstnavatelé budou systémově spolupracovat tak, aby mohli vyřešit problém zájemců a uchazečů o zaměstnání, kterým je obsadit volné nebo nově vytvořené pracovní místo. Pilotně bude projekt řešen v regionech:

- Hlavní město Praha
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Pardubický kraj
- Kraj Vysočina
- Zlínský kraj
- Moravskoslezský kraj

Celý projekt je koncipován tak, že bude navazovat na výstupy ukončeného programu Institutu trhu práce, konkrétně na výstupy jeho klíčové aktivity číslo 8.

Projekt „Real APZ“

Na přelomu roku 2009/2010 byl schválen projekt „Personální a odborné zajištění realizace aktivní politiky zaměstnanosti na úřadech práce“, pracovní název Real APZ. Jedná se o projekt financovaný z prostředků OP LZZ (operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost). Projekt je schválen na dobu tří let, počátek 1.2.2010, ukončení 31.01.2013.

Cílem projektu je zajištění personální a odborné kapacity služeb zaměstnanosti (resp. úřadů práce). Projekt sleduje to, aby se aktivní politika zaměstnanosti realizovala na vysoké odborné úrovni. Projekt předpokládá kombinaci posílení personální kapacity každého pracovního úřadu o dva pracovníky (jeden pracovník na oddělení trhu práce a jeden pracovník na oddělení poradenství), a dále zvýšení odborného a kvalifikačního rozvoje těchto pracovníků. Cílem je posílit kapacitu úřadů práce, zvýšit efektivitu procesů a zajistit, aby se problematika zaměstnanosti řešila na základě relevantních dat a znalostí trhu práce, a dále moderními technikami a pracovními postupy, které jsou obvyklé v zahraničí. Realizace projektu bude zajištěna využitím vládou schválených pracovníků úřadů práce, kteří budou řízení ředitelem příslušného úřadu práce (resp. přímým nadřízeným na úřadu práce). Zpracování podkladů, včetně zajištění odborného vedení (tzv. koučingu) bude zajištěno externí dodavatelskou firmou.

Další projekty realizované na úřadech práce v Ústeckém kraji (např. projekt „Vzdělávejte se!“ nebo „Restart“) jsou primárně určeny k překlenutí období finanční a ekonomické krize a zmírnění jejích následků. Projekty tak svou povahou spadají i do následující kapitoly opatření souvisejících s hospodářskou krizí, kde jsou blíže specifikovány.

V.5 Opatření související s hospodářskou krizí

Trvající celosvětová finanční a ekonomická krize způsobila výrazný propad průmyslové výroby včetně dopadu na sektor služeb. Většina podniků se tak musí potýkat se závažnými problémy včetně ztráty zakázek, které vedou k omezení výroby a v důsledku toho k organizačním změnám a propouštění zaměstnanců.

Částečná nezaměstnanost (§ 209 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

V závislosti na příchodu hospodářské krize začali zaměstnavatelé ve zvýšené míře využívat ustanovení § 209 ZP. Zaměstnavatel, který nemůže přidělovat zaměstnanci práci v rozsahu týdenní pracovní doby z důvodu dočasného omezení odbytu jeho výrobků nebo omezení poptávky po jím poskytovaných službách (částečná nezaměstnanost) a u něhož nepůsobí odborová organizace, má právo podat návrh, aby místně příslušný úřad práce na základě předložených podkladů rozhodl o tom,

zda jsou dány důvody pro poskytování náhrady mzdy v nižší částce. Úřad práce rozhoduje ve správním řízení a v případě, že návrhu zaměstnavatele vyhoví, náleží zaměstnanci náhrada mzdy ve výši 60 % průměrného výdělku po stanovenou dobu, nejdéle však na dobu 1 roku. Návrh není úředně formalizován a také požadované důkazní prostředky, na jejichž základě úřad rozhoduje, se mohou na jednotlivých úřadech práce lišit.

V roce 2009 vydaly úřady práce v Ústeckém kraji kladná rozhodnutí 200 zaměstnavatelům, kteří mají v kraji sídlo nebo pracoviště. Ve srovnání s předešlými roky, kdy zaměstnavatelé této možnosti prakticky nevyužívali, je to značné navýšení. Nárůst podaných návrhů kopíruje příchod světové finanční a ekonomické krize do ČR v posledním čtvrtletí roku 2008. Většina zaměstnavatelů požadovala vydání rozhodnutí na dobu od 6 měsíců do 1 roku. Počet zaměstnanců, kteří byli postiženi částečnou nezaměstnaností, se u jednotlivých subjektů pohyboval v rozmezí od 1 zaměstnance do několika stovek a celkem se žádosti týkali 14 830 zaměstnanců. Postiženým zaměstnavatelům byla nabídnuta možnost zapojit se do projektu „Vzdělávejte se!“ určený podnikům v této nebo obdobné situaci. Nabízenou možnost někteří ze zaměstnavatelů využili.

Projekt „Vzdělávejte se!“ (§ 106 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti)

V souvislosti s celosvětovou hospodářskou krizí přistoupilo MPSV v rámci programů Evropského sociálního fondu k vyhlášení mimořádných výzev a zahájení realizace nových projektů, zaměřených na zvyšování adaptability zaměstnanců, konkurenceschopnosti podniků prostřednictvím prohlubování odborných znalostí, dovedností a kompetencí zaměstnanců a zaměstnavatelů. Výzvy se mimo jiné týkají tzv. individuálních projektů, které jsou řešeny z úrovně MPSV a úrovně ÚP.

Na všech úřadech práce v Ústeckém kraji se realizuje projekt "Vzdělávejte se!", kdy se jedná o podporu formou poskytnutí příspěvku na úhradu nákladů na odborný rozvoj zaměstnanců, o který mohou zaměstnavatelé požádat (1. fáze projektu realizovaná od 23.3.2009 do 30.6.2009, 2. fáze projektu realizovaná od 27.7.2009). Předpokládané trvání projektu je t.č. do 31.12.2010. Na tento projekt bylo vyčleněno celkem 3 mld. Kč, z toho na 1. fázi financovanou z prostředků OP RLZ 500 mil. Kč a na 2. fázi financovanou z prostředků OP LZZ 2,5 mld. Kč.

V rámci projektu "Vzdělávejte se!" mohou u ÚP požádat o příspěvek ti zaměstnavatelé, kteří museli přistoupit k omezení výroby ve svých provozech a jejichž zaměstnancům náleží snížená náhrada mzdy podle § 209 zákona č. 262/2006 ZP (částečná nezaměstnanost), případně ti zaměstnavatelé, kterým počet jejich výrobních zakázek začíná vlivem celosvětové krize klesat, nechtějí však ještě aplikovat ustanovení § 209 ZP.

V rámci projektu mohou zaměstnavatelé získat finanční prostředky na realizaci vzdělávacích kurzů pro své zaměstnance. Těm se tak dostane možnosti účastnit se dalšího vzdělávání, zdokonalit si své odborné znalosti, dovednosti, kompetence v oblasti tzv. obecného vzdělávání a zaměstnavatelé získají prostor pro efektivnější řešení personální situace podniku v období krize. Po schválení žádosti dostanou zaměstnavatelé příspěvek na úhradu nákladů na vzdělávání zaměstnanců a na náhradu mzdy, včetně sociálního a zdravotního pojištění a cestovních náhrad, a to po dobu, kdy se jejich zaměstnanci účastní vzdělávání. Příspěvek lze poskytnout v souladu s pravidly poskytování veřejné podpory, tj. dle de minimis nebo dle dočasného rámce nebo dle blokovej výjimky.

V 1. fázi se v Ústeckém kraji zapojilo do projektu 67 zaměstnavatelů a k 30.6.2009 bylo z prostředků OP RLZ vyčerpáno 20 686 685,- Kč.

Tabulka 27 - Vybrané ukazatele v rámci 1. fáze projektu "Vzdělávejte se!"

Okres	Počet uzavřených dohod	Počet zaměstnavatelů zařazených do projektu	Počet zaměstnanců zařazených do projektu	Celková hodnota příspěvku
Děčín	54	22	452	4 798 959 Kč
Chomutov	42	12	1 427	3 978 484 Kč
Litoměřice	32	9	899	3 174 937 Kč
Louny	21	6	407	1 738 957 Kč
Most	25	9	255	2 076 267 Kč
Teplice	3	3	48	425 595 Kč
Ústí nad Labem	23	6	733	4 493 486 Kč
Ústecký kraj	200	67	4 221	20 686 685 Kč

Do 2. fáze se v uplynulém roce zapojilo 97 zaměstnavatelů a k 31.12.2009 bylo z prostředků OP LZZ vyčerpáno 24 833 448,- Kč.

Tabulka 28 - Vybrané ukazatele v rámci 2. fáze projektu "Vzdělávejte se!"

Okres	Počet uzavřených dohod	Počet zaměstnavatelů zařazených do projektu	Počet zaměstnanců zařazených do projektu	Celková hodnota příspěvku
Děčín	95	22	782	3 063 696,- Kč
Chomutov	199	16	2 642	3 164 400,- Kč
Litoměřice	122	14	796	7 059 401,- Kč
Louny	41	9	133	5 917 576,- Kč
Most	33	12	356	2 491 142,- Kč
Teplice	22	8	106	130 798,- Kč
Ústí nad Labem	63	16	680	3 006 435,- Kč
Ústecký kraj	575	97	5 945	24 833 448,- Kč

Projekt „Restart“

Projekt „Restart“ je zaměřen na pomoc zaměstnancům, kteří jsou ohroženi ztrátou zaměstnání nebo jsou již ve výpovědní lhůtě. Současná ekonomická situace včetně jejího přímého vlivu na trh práce nutí zaměstnavatele k organizačním změnám a propouštění. V rámci realizace projektu budou mít zaměstnanci těchto firem, jedinečnou příležitost rychlé reintegrace na trhu práce. Projekt je inovativní zaměřením na tuto cílovou skupinu a snahou urychlit nalezení pracovního uplatnění u nového zaměstnavatele. Cílem projektu je pomoci zaměstnancům podniků, které působí v oborech a odvětvích procházejících strukturálními změnami a které jsou tudíž nuceny své zaměstnance propouštět.

V roce 2009 začaly úřady práce v Chomutově a Mostě jako první s realizací projektu „Restart“. Zbývající úřady práce v Ústeckém kraji již podaly žádost a lze očekávat, že s realizací projektu začnou v průběhu roku 2010.

Mezi další opatření, kterými se úřady práce v celé republice snaží lépe vyrovnávat s hospodářskou krizí, patří např. zpřísněné vydávání pracovních povolení cizincům ze „třetích zemí“, které má za cíl omezit příliv pracovníků převážně z východu ve prospěch propouštěných zaměstnanců.

VI. PROGNOZA VÝVOJE TRHU PRÁCE V DALŠÍM OBDOBÍ

VI.1 Předpokládaný vývoj trhu práce ve Vašem kraji, včetně celorepublikových a místních faktorů, které ho ovlivňují

Zhoršenou ekonomickou situací v ČR a existující problémy v odbytu výrobků a tím snižování výroby u řady firem na přelomu roku a v prvním pololetí 2009, řešili zaměstnavatelé nejdříve využitím § 209 zákoníku práce nebo zkracováním týdenní pracovní doby, dále postupným snižováním svých stavů. Pokud nedojde k oživení hospodářství v ČR, nárůst nezaměstnanosti bude pokračovat i v roce 2010. Na její průběh bude mít vliv snížená nabídka volných pracovních míst, hlavně pro uchazeče se základním vzděláním. V průmyslových a rozvojových zónách, kde v minulosti docházelo k hlavní tvorbě pracovních příležitostí, je prognóza rovněž nepříznivá, jak vyplývá z monitoringu zaměstnavatelů (je třeba vzít v úvahu, že jen málo zaměstnavatelů v předstihu zveřejní, že budou propouštět). Prognózy k pohybu pracovních míst, zvláště dlouhodobější, nelze přesně formulovat, protože se v současné době nemohou opírat o reálné vstupy. Předpovědi jsou závislé na vývoji ekonomik jak v ČR, tak v EU a ve světě. Tradičně se v nárůstu nezaměstnanosti promítne i v letošním roce 2009 příchod nových absolventů na trh práce po skončení školního roku a koncem roku ukončování sezónních prací.

Pozitivní vliv se očekává od protikrizového projektu „Vzdělávejte se!“. V roce 2009 byla vyhlášena jeho 2. fáze a v současné době probíhá jeho vlastní realizace. Projekt má pomoci zaměstnavatelům, kteří se v souvislosti s hospodářskou recesí nacházejí v obtížné ekonomické situaci a existuje u nich tzv. „částečná nezaměstnanost“ (přechodně nejsou schopni přidělovat zaměstnancům práci) nebo těm, kterým poklesl z důvodu hosp. recese počet výrobních zakázek

V oblasti aktivní politiky zaměstnanosti bude tvorba pracovních míst pro umístění uchazečů z rizikových skupin realizována v rámci nástrojů APZ a to financováním jednak ze státního rozpočtu, z Národních individuálních projektů, z Regionálních individuálních projektů spolufinancovaných z ESF v rámci OP LZZ a v rámci znovu otevřeného OP RLZ. Stejně jako v minulosti, bude realizace APZ ovlivněna množstvím uvolněných prostředků pro úřady práce na běžný rok, s vazbou na státní rozpočet a na rozpočet z ESF.

VI.2 Dvě varianty možného vývoje nezaměstnanosti

Předpokládané varianty možného vývoje nezaměstnanosti jsou uvedeny v následující tabulce. Optimistická varianta počítá s tím, že se v průběhu roku 2010 zhoršující se situace v nezaměstnanosti, započatá vlivem dopadů světové „ekonomické krize“ na ekonomickou situaci v ČR koncem roku 2008, zpomalí nebo dokonce zastaví především vlivem oživení hospodářské situace. Pesimistická varianta bere v úvahu především fakt, že hospodářská recese bude přetrvávat a situace na trhu práce se nezlepší. Zaměstnavatelé v důsledku dočasného omezení odbytu jejich výrobků nebo omezení poptávky po jimi poskytovaných službách, neobnoví utlumený nábor nových pracovníků. Také připouští možnost hromadných propouštění a eventuálního zániku firem a pracovních míst.

Tabulka 29 - Předpokládaný vývoj nezaměstnanosti v dalším období

očekávaný stav k	mírnější varianta			pesimističtější varianta		
	počet evidovaných uchazečů celkem	z toho dosažitelní	MN v %	počet evidovaných uchazečů celkem	z toho dosažitelní	MN v %
30.6.2010	60 380	58 370	13,45	64 430	62 630	14,43
31.12.2010	61 830	60 140	13,86	66 430	64 610	14,89

VII. DOPORUČENÍ

Přidělení prostředků na realizaci nástrojů APZ úřady práce

Aktivní politika zaměstnanosti je obecně vnímána kladně a má prokazatelnou úspěšnost. Pro maximální využití je potřebné zajistit průběžné informování úřadů práce o všech podstatných skutečnostech týkajících se realizace Národních individuálních projektů a Regionálních individuálních projektů v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Současně s vydáváním nových právních předpisů vydávat včas i metodické pokyny, dbát na jejich srozumitelnost, přesnost, jednoznačnost a také na to, aby je bylo možno bez problémů aplikovat při běžné činnosti úřadů práce. Rovněž průběžně informovat úřady práce o výsledcích ukončených kontrol finančních úřadů a finančních ředitelství, zejména o porušení rozpočtové kázně a doporučit správný postup při realizaci APZ. Odpovídat včas na písemné a e-mailové dotazy ÚP týkající se záležitostí, které je nutné bezodkladně vyřídit, dotazy ÚP a odpovědi SSZ MPSV ihned zveřejňovat na IntraWebu Integrovaného portálu MPSV.

Informační systém OKpráce

Zajistit správnou funkčnost jednotlivých modulů v informačním systému OKpráce, chyby a nedostatky odstraňovat co nejrychleji, provádět včas aktualizace související se změnami právních předpisů. Dále do OKpráce zapracovat možnost zpracování rozhodnutí v rámci § 209 ZP, statistického sledování vydaných správních rozhodnutí a usnesení v modulu Evidence a PvN a v modulu Statistika.

Poskytování příspěvků na podporu zaměstnávání OZP (§ 78 ZoZ)

Zrušit § 78 ZoZ a zvýšit podporu opravdových chráněných pracovních dílen. Tento paragraf vede k účelové koncentraci OZP v určitých firmách, které stavějí svoji „prosperitu“ pouze na těchto příspěvcích. Současná právní úprava vytváří podmínky, kdy tito zaměstnavatelé nechtějí od zaměstnaných TZP prakticky žádnou práci a o příspěvek se s nimi „dělí“.

I v zemích EU je doporučováno OZP „rozptylovat“ a začleňovat do běžného pracovního prostředí. Smysl mají pouze CHPD, kde jsou upravená pracoviště, dle charakteru postižení a kde je speciální pracovní režim, který respektuje i odlišnou mentalitu OZP. Jako kompenzaci ke zrušenému §78 navrhuje zvýšení stávající daňové úlevy za zaměstnání OZP každému zaměstnavateli, který zaměstná další OZP nad povinná 4 %.

Zaměstnávání cizinců – členů družstev a společníků obchodních společností

Na základě výstupů meziresortní pracovní skupiny (MPSV, MV, MPO) připravit novelizaci právní úpravy práce cizinců – členů družstev a společníků obchodních společností.